

ን : ሕዝቦችማ : የብረት : ማረሻን : አጥተው : በዕንጨት : መሬቱን : መቁፈር : የማድ : ይሆንባቸው : ነበር ። የሐረርጌም : ጋላ : አካፋ : አጥቶ : እርሻው : ሁሉ : ይበላሽበት : ነበር ። ሠራተኛና : ጉልበትም : መኪናም : ከመታጣት : የተነሣ : ዛሬ : ለምቶ : የምናየው : የኢትዮጵያ : እርሻ : የሚበዛው : ዱርና : ደን : ይሆናል ።

የኢትዮጵያም : ሕዝብ : ከውጭ : አገር : ዕቃ : እንዲያስፈልገው : የዛሬ : ፫ : ዓመት : ተገለጠ ። በትግሬ : የእኸል : ሸመታ : ተወደ : ሰራዊታቸው : ቢቸገር : ራስ : ስብሐትና : ደጃዝማች : ሥዩም : ተማክረው : እኸል : ወደ : ሐማሴን : እንዳይወርድ : ከለከሉ ። ከዚሁም : የተነሣ : የሐማሴን : ገዢ : አንዳች : የባሕር : ማዶ : ዕቃ : ከሐማሴን : ወደ : ትግሬ : እንዳይሄድ : ከለከለ ። ከጥቂት : ጊዜ : በኋላ : ራስ : ስብሐትና : ደጃዝማች : ሥዩም : ሰራዊታቸው : በዚህ : ነገር : እንደ : ተቸገረ : አይተው : ክልከሉን : አፈረሱት ። ስለዚህም : የኢትዮጵያ : መንግሥት : መንግሥትነቱና : የሕዝቡ : አርነት : በዋዛ : እንዳይጠፋበት : የፈለገ : እንደ : ሆነ : መመከቻውን : ማስናዳት : ነው ። ዋናውም : መመከቻ : የሚሆነው : የተደላደለ : የጉምሩክ : ደንብና : ሥራ : ማሠልጠን : ነው ።

፯ኛ : ምዕራፍ ።

ዛሬ : ያገራችን : ጉምሩኮች : ከውጭ : አገር : የመጣውን : ልብስ : ሲቀርጡ : እንደ : ሌላው : ሁሉ : ካሥር : አንድ : ነው ። የልብሱም : መሥሪያ : መሣሪያና : መኪና : ቢመጣ : እንዲሁ : ካሥር : አንድ : ይቀረጣል ። የልብስም : መሣሪያ : መኪና : ፋብሪካ : አቆማለሁ : የሚል : ሰው : ቢመጣ : እንደ : ዛሬው : ያገራችን : ሹማምት : አያያዝ : ቢሆን : ይከለክላል ። ያለዚያ : ግን : ሊሠራው : ያለበው : ልብስ : እንደማይሸጥለት : አድርገው : ለኋላ : የሚሰጠውን : ግብር : ያበዙበታል ። እንዲሁም : ደግሞ : በረሃውን : መሬት : አቅንቼ : ጥጥ : ዘርቼ : አበቅላለሁ : የሚል : ሰው : ቢመጣ : ማስቸገር : እንጂ : አንድም : ርዳታ : ከኢትዮጵያ : ሹማምት : አያገኝም ። ከዚህም : ምክንያት : የተነሣ :

በኢትዮጵያ ፡ ፋብሪካ ፡ አቁሜ ፡ ልብስ ፡ እሠራለሁ ፡ የሚልና ፡
 የሚያስብ ፡ አንድም ፡ አስተዋይ ፡ ሰው ፡ በኤሮፓና ፡ ባሜሪካ ፡
 አይገኝም ። ያገራችንም ፡ የዛሬ ፡ ዋናች ፡ ሹማምት ፡ መንግሥ
 ታቸውን ፡ እንዳገለገለ ፡ ሊታወቅላቸው ፡ ሲፈልጉ ፡ ደኅና ፡ ው
 ል ፡ እንደ መዋዋል ፡ ዛሬ ፡ ውል ፡ አስቀረሁ ፡ እያሉ ፡ በየቤታቸው ፡
 ው ፡ ያወራሉ ። በዚህም ፡ ድንቅርናቸው ፡ ዕውቀት ፡ የሌላቸውና ፡
 ያለፈው ፡ ኑሯቸው ፡ የማይታወቅ ፡ ባሕሪም ፡ የሌላቸው ፡
 አንዳንድ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ስደተኞችም ፡ በልተን ፡ እንደር ፡
 ሲሉ ፡ ያገራችን ፡ ሹማምት ፡ ዛሬ ፡ የያዙትን ፡ የስሕተት ፡
 መንገድ ፡ እንዳይለቁ ፡ ያጠነክሩታል ። አይዟችሁ ፡ እያሉ ፡
 ከየመጸሕፍቱ ፡ የለቀሙትን ፡ ትርጉሙ ፡ ግን ፡ ለራሳቸውም ፡
 ቢሆን ፡ ያልተገለጠላቸውን ፡ አንዳንድ ፡ የተሰበረ ፡ ቃል ፡ ያስ
 ጠኗቸዋል ።

ያገራችንም ፡ ሹማምት ፡ ሩቅ ፡ እንዳያዩ ፡ እነዚህ ፡ የተ
 ሰባበሩ ፡ ቃላት ፡ እንደ ፡ ጉም ፡ ሁነው ፡ ዐይናቸውን ፡ ሸፍ
 ነው ፡ ይከለክሏቸዋል ። ዕውቀት ፡ አለንም ፡ ብለው ፡ ራሳቸው ፡
 ይዞራል ። ውሏቸውም ፡ ሥራን ፡ ትተው ፡ በክርክርና ፡ በሙግ
 ት ፡ ብቻ ፡ ነው ። አገልጋዮች ፡ ተብለው ፡ በእንደዚህ ፡ ያሉት ፡
 መኳንንት ፡ ላይ ፡ የሆነ ፡ መንግሥት ፡ እንደዚህ ፡ ባሉ ፡ ሩቅ ፡
 በማያዩ ፡ ሰዎች ፡ የተመራም ፡ ሕዝብ ፡ ተያይዞ ፡ ያውም ፡ በፍ
 ጥነት ፡ ወደ ፡ ገደል ፡ መግባት ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ የማይጠረጠር ፡
 ነገር ፡ ነው ።

የዛሬው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሁኔታ ፡ ገልጾ ፡ ያሳየናል ። በዚህ ፡
 አገር ፡ ውስጥ ፡ ወዳሉት ፡ ከተሞች ፡ ወይም ፡ ትልልቅ ፡ መን
 ደሮች ፡ ብንዞር ፡ ሕዝቡ ፡ የተመቸ ፡ ኑሮ ፡ እንደ ፡ ለመደ ፡
 ጌትነቱም ፡ እየበዛ ፡ እንደ ፡ ሄደ ፡ እናያለን ፤ ግን ፡ አይሠራም ።
 ወደ ፡ አገር ፡ ቤትም ፡ ብንሄድ ፡ ባላገሩ ፡ ከድኽነት ፡ ጋራ ፡ ሲታ
 ገል ፡ እናገኘዋለን ። ባንድ ፡ ፊት ፡ በየከተማው ፡ ሥራ ፡ ፈተው ፡
 የሚኖሩትን ፡ ሰዎች ፡ እመግባለሁ ፡ ሲል ፡ ይደክማል ። ባንድ ፡
 ፊትም ፡ የሚመጣበት ፡ ገበያ ፡ ሩቅ ፡ ስለሆነ ፡ ባገሩ ፡ ቢሠራ ፡
 ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ያለብዙ ፡ ድካም ፡ ሊያገኘው ፡ የነበረውን ፡ ልብ
 ስና ፡ የቤት ፡ መሣሪያ ፡ እገዛለሁ ፡ ሲል ፡ ስምንት ፡ ጊዜ ፡

ይደክምበታል ፤ በዚህም ፡ ጉልበቱ ፡ ይባክናል ። በመጨረሻ
ም ፡ መሬቱ ፡ በዕዳ ፡ ተይዞ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ እጅ ፡ ያልፋል ። ወይ
ም ፡ ደግሞ ፡ ላንድ ፡ ትንሽ ፡ ርዳታ ፡ ሲል ፡ መሬቱን ፡ ላንድ ፡
ሹም ፡ አውርሶ ፡ ይሞታል ። ልጆቹም ፡ የሚቀመጡበት ፡ ቦታ ፡
አጥተው ፡ ቦታም ፡ ቢያገኙ ፡ የባላገሩን ፡ መከራ ፡ ጠልተው ፡
ወደ ፡ ከተማው ፡ ይሄዳሉ ። ሳይሠሩ ፡ የሚበሉትንም ፡ ሰዎች ፡
ቀጥር ፡ ማሳደጊያ ፡ ይሆናሉ ። ወይም ፡ ያንዱ ፡ ፈረንጅ ፡ አሽከር ፡
ሁኑው ፡ ለራሳቸውም ፡ ላገራቸውም ፡ ጥቅም ፡ ሳይሆኑ ፡ ዕድሜያ
ቸውን ፡ ሙሉ ፡ በከንቱ ፡ ያሳልፉታል ። እንግዲህም ፡ አራሹ ፡
እያነሰ ፡ ባራሹ ፡ ድካም ፡ የሚመገቡ ፡ እየበዙ ፡ ይሄዳሉ ። በሥርዐ
ት ፡ ተከፋፍሎ ፡ የነበረውም ፡ መሬት ፡ በዕዳም ፡ በውርስም ፡ ሄዶ ፡
በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይገባል ። የመንግሥትንም ፡ ሥራ ፡
በእጃቸው ፡ የጨበጡ ፡ እነዚህ ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡
በግብር ፡ የሚጫናቸው ፡ ሰው ፡ የለም ። መከራው ፡ ሁሉ ፡ ገና ፡
መሬቱን ፡ ባልሸጠ ፡ ባላገር ፡ ላይ ፡ ይወድቃል ። ስለዚህም ፡ መከ
ራውን ፡ ጠልቶ ፡ ባላገሩ ፡ ሁሉ ፡ መሬቱን ፡ እየሸጠ ፡ ወይም ፡
እያወረሰ ፡ የነዚህ ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ አራሹ ፡ መሆን ፡ ገምሯል
። መሬቱም ፡ ገንዘቡ ፡ እንዳልሆነ ፡ ያውቃልና ፡ ሊያሳምረው
ና ፡ አጥብቆ ፡ ሊያርሰው ፡ አይተጋም ። ጥቂቶች ፡ ባለመሬቶ
ችም ፡ የያዙት ፡ መሬት ፡ ብዙና ፡ ሰፊ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ከየመሬቱ ፡
የሚመጣላቸው ፡ ጥቂት ፡ ትርፍ ፡ ተጠራቅሞ ፡ በከተማው ፡
ተቀምጠው ፡ በስንፍና ፡ ለሚያሳልፉት ፡ ኑሯቸው ፡ ይበቃቸ
ዋል ። ባይበቃቸውም ፡ መሬቱን ፡ ገና ፡ ያልሸጠውን ፡ ወይም ፡
ያላወረሰውን ፡ ባላገር ፡ አስጨንቀው ፡ ይዘው ፡ ያለደንቡ ፡
በጉቦና ፡ በማስፈራራት ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ ይበሉበታል ። በዚህ
ም ፡ ምክንያት ፡ ሌሎቹ ፡ ባላገሮች ፡ መሬታቸውን ፡ ለመልቀቅ ፡
የግድ ፡ ይሆንባቸዋል ።

እንሆ ፡ ነገሩን ፡ አስተውለን ፡ ከተመለከትነው ፡ ባገራችን ፡
እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ብዙ ፡ መሬት ፡ የያዘ ፡ እየጨመረም ፡ የሚ
ሄድ ፡ ባላገሩም ፡ የእርሻን ፡ ሥራ ፡ ትቶ ፡ ሹሞቹን እንደውሻ ፡
እየተከተለ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ የሚኖር ፡ የመንግሥትም ፡ ጥቅም ፡
እያነሰ ፡ የሚሄድ ፡ ዋናው ፡ ምክንያቱ ፡ አራሹ ፡ የሚያስፈልገ

ውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የሚገዛበት ፡ ገበያ ፡ ሩቅና ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ነው ።

ይህ ፡ በሽታ ፡ ግን ፡ መንግሥት ፡ ከተነሣበት ፡ ዘንድ ፡ መጥ ፡ ፊያውን ፡ መድኃኒት ፡ በቶሎ ፡ ለማግኘት ፡ ይሆንለታል ።

እስቲ ፡ አሁን ፡ ድንገት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚመጣው ፡ ልብስ ፡ ና ፡ ፈትል ፡ ቀረጡ ፡ ለእንግዲህ ፡ ወዲሁ ፡ በመቶው ፡ ዐሥር ፡ ፈንታ ፡ ከመቶው ፡ አምሳ ፡ ይሁን ፡ ቢባል ፡ ልብሱና ፡ ፈትሉ ፡ የሚሠራበት ፡ መሣሪያና ፡ መኪና ፡ ግን ፡ ያለቀረጥ ፡ እንዲገባ ፡ ቢፈቀድ ፡ የልብስም ፡ ፋብሪካ ፡ አቆማለሁ ፡ የሚሉ ፡ የታመኑ ፡ ሰዎች ፡ ወደዚህ ፡ አገር ፡ እንዲመጡለት ፡ መንግሥት ፡ ቢጥር ፡ ከመጡለትም ፡ በኋላ ፡ እንደሚገባ ፡ አድርጎ ፡ ቢረዳቸው ፡ የጥጥን ፡ መሬት ፡ ማረሻና ፡ መቈፈሪያ ፡ መሣሪያ ፡ ሁሉ ፡ የጥጥም ፡ ዘር ፡ ያለቀረጥ ፡ ገብቶለት ፡ ጥጥን ፡ ዘርቶ ፡ የሚያበቅል ፡ ሰው ፡ ያበቀለውንም ፡ ጥጥ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ሊሰድ ፡ ካልፈለገ ፡ በቀር ፡ በግብር ፡ እንዳይገቡዳ ፡ የተደላደለ ፡ ደንብ ፡ ቢያወጣ ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የልብስንም ፡ ሥራና ፡ የጥጥን ፡ እርሻ ፡ እየሠሩ ፡ ሕዝቡን ፡ የሚያሠለጥኑ ፡ ጥቂት ፡ ገንዘብ ፡ ባመት ፡ ባመቱ ፡ ሊሰጥ ፡ ሠራተኞች ፡ ከናለቆቻቸው ፡ መንግሥት ፡ ቀጥሮ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ቢያስመጣ ፤ ከነዚህም ፡ ተምረው ፡ የሠለጠኑትን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ልጆች ፡ ረድቶ ፡ ቢያበረታታቸው ፡ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ኑሮ ፡ እንዴት ፡ እያማረ ፡ በሄደ ፡ ነበር ፤ አሁንም ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ እንዲሆን ፡ ተስፋ ፡ እናደርጋለን ።

በመዝናኛው ፡ የልብስ ፡ ዋጋ ፡ ብዙ ፡ ይሆናል ። ምንም ፡ ቀረጡ ፡ ቢያድግ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ልብስ ፡ መምጣቱ ፡ አይቀርምና ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ይገባበታል ። ከጥቂት ፡ ጊዜ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ልብስን ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚያመጡ ፡ ሰዎች ፡ የበለጠ ፡ ጥቅም ፡ እንዲያገኙ ፡ ያውቃሉና ፡ በረሃን ፡ አቅንተው ፡ ጥጥን ፡ ለመዝራት ፡ የልብስንም ፡ መሥሪያ ፡ ፋብሪካ ፡ ለማቆም ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ፈቃድ ፡ ይለምናሉ ። ቀረጥም ፡ የሌለበት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ በየባላገሩ ፡ ቤትም ፡ የሚሠራበት ፡ የተሻለ ፡ የጥጥ ፡ መፍተያና ፡ የልብስ ፡ መሥሪያ ፡ መሣሪያ ፡ አምጥተው ፡ ለባላገሩ ፡ ሁሉ ፡ ይሸጣሉ ።

ቀረጥም ፡ ስለሌለው ፡ ዋጋው ፡ ያንሳልና ፡ እንደዚህ ፡ ያለ
ውን ፡ መሣሪያ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ይገዛል ። በጊዜም ፡ ብዛት ፡ የጥጡ ፡
እርሻ ፡ ይሰፋል ። በየባላገሩም ፡ ቤት ፡ ያሉት ፡ ሴቶችም ፡ ዱሮ ፡
በስንፍና ፡ የተወሰኑ ፡ ሥራ ፡ ዛሬ ፡ ባዲሱ ፡ መሣሪያ ፡ ተግተው ፡
ይሠራሉ ። አዲሱም ፡ መሣሪያ ፡ ከዱሮው ፡ እንዝርት ፡ እጅግ ፡
የበለጠ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሴቶችም ፡ ከዱሮው ፡ በጣም ፡ አብልጠው ፡
ይፈትላሉ ። ሸማኔውም ፡ ከጥንቱ ፡ የተሻለ ፡ መን ፡ ከኤሮፓ ፡ መጥ
ቶለት ፡ ከዱሮው ፡ አብልጠ ፡ በትጋት ፡ ይሠራል ።

በከተማውም ፡ የሚቆመው ፡ የልብስ ፡ ፋብሪካ ፡ በየቀኑ ፡
ልዩ ፡ ልዩ ፡ የሆነ ፡ ብዙ ፡ ልብስ ፡ ይሠራል ። በዚህም ፡ ለባላገ
ሩ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ልብስ ፡ ካጠገቡ ፡ ይሠራለታልና ፡ የተላላ
ኪው ፡ ነጋዴ ፡ ደመወዝ ፡ ስለ ፡ ቀረ ፡ ባላገሩ ፡ ልብሱን ፡ እንደ ፡
ድካሙ ፡ መጠን ፡ በቅርቡ ፡ ያገኛል ። ስለዚህም ፡ ለርሱና ፡ ለልጆ
ቹ ፡ ትርፍ ፡ ልብስ ፡ እገዛለሁ ፡ ሲል ፡ በብዙ ፡ ያርሳል ። ሸማኔው
ም ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ሲፈልግ ፡ እንደ ፡ ድካሙ ፡ መጠን ፡ በቅርብ ፡
ያገኛል ። ገዢም ፡ አጠገቡ ፡ ስላገኘ ፡ በመፍጠን ፡ ብዙ ፡ ሸማ ፡
ይሠራል ። ከዚህም ፡ አጠገብ ፡ ላጠገብ ፡ ሆኖ ፡ መተባበር ፡
የተነሣ ፡ ሸማኔው ፡ ለሸማው ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ አራሹም ፡ ለእኸ
ሉ ፡ ብዙ ፡ ሸማ ፡ ያገኛል ። አራሹም ፡ ዱሮ ፡ የሚያስፈልገው ፡
ሸማ ፡ የሚመጣለት ፡ ከሩቅ ፡ ስለ ፡ ነበረ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ድካም ፡
የሚገኘውን ፡ ሸማ ፡ ለመግዛት ፡ ስምንት ፡ ጊዜ ፡ ሲደክም ፡ ነበ
ረ ። ሸማኔው ፡ አጠገቡ ፡ ከሆነ ፡ ወዲያ ፡ ግን ፡ ዱሮ ፡ በከንቱ ፡
ለተላላኪው ፡ ነጋዴ ፡ ደመወዝ ፡ ሲባክን ፡ የነበረው ፡ ድካም ፡
ትርፉ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ የሚከፍለው ፡ ግብር ፡
ከዱሮ ፡ ባይቀልለት ፡ የሸማው ፡ ዋጋ ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ ያንስ
ለታልና ፤ ሚዛን ፡ ይሆናል ። መሬቱንም ፡ ለዕዳ ፡ አሳልፎ ፡ ለመ
ስጠት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ጥቂት ፡ ርዳታ ፡ ሲል ፡ ለማውረስ ፡ እንደ ፡
ዱሮ ፡ አይቸኩልበትም ። ሥራው ፡ ሁሉ ፡ ተቃሎለታል ፤ ዕዳ
ውንም ፡ ዱሮ ፡ ለሸማ ፡ ሊሰጠው ፡ በነበረ ፡ ትርፍ ፡ ይከፍለዋል ።
ነገርም ፡ ሲያገኘው ፡ በዚህ ፡ በትርፉ ፡ ጠበቃ ፡ ይገዛል ። ይል
ቁንም ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ሥራ ፡ ሲበዛ ፡ ሕዝቡም ፡ ጭቅጭቅን
ና ፡ ነገርን ፡ ይጠላል ። ማለት ፡ ጭቅጭቅና ፡ ጦር ፡ ቅሚያ ፡

የሚበዛው ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ ውስጥ ፡ ነውና ፤
 ሕዝቡም ፡ ሲሠለጥን ፡ የሹሞቹን ፡ ርዳታና ፡ ቸርነት ፡ የሚፈልግ
 በት ፡ ምክንያት ፡ ሁሉ ፡ ያንሳል ። ስለዚህም ፡ ባላገሩ ፡ እርሻ
 ውን ፡ ለቆ ፡ ወደ ፡ ከተማው ፡ ለመሄድ ፡ እንደ ፡ ዱሮው ፡ የማ
 ያስፈልገው ፡ ይሆናል ። ከታኅሣሥ ፡ ፳፫ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፲ ፡ ዓመተ ፡
 ምሕረት ፡ ዠምሮ ፡ እስከ ፡ ታኅሣሥ ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፱ ፡
 ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ድረስ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የገዛነው ፡ ልብስ ፡
 ዋጋው ፡ በታሰብ ፡ ፬ ፡ ሚሊዎን ፡ ፬፻፲፪ሺ ፡ ፻፸ ፡ ብር ፡
 ሆነ ።

ልብስ ፡ ባገራችን ፡ ውስጥ ፡ የሚሠራ ፡ ቢሆን ፡ ይህ ፡ ገን
 ዘብ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ አይሄድብንም ፡ ነበር ። ወዲያውም ፡
 ልብስ ፡ ሁሉ ፡ ባገራችን ፡ ውስጥ ፡ ቢሠራ ፡ ገበያው ፡ ይቀርብ ፡
 ነበርና ፤ ሕዝቡ ፡ ይህን ፡ ያክል ፡ ዋጋ ፡ ባልፈጀበት ፡ ነበር ።
 ሌላም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ልብሱ ፡ ባገራችን ፡ ውስጥ ፡ እንዲ
 ሠራ ፡ የሚሠራበት ፡ መሣሪያ ፡ ሁሉ ፡ ያለቀረጥ ፡ እንዲገባ ፡
 ዕቃው ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ተሠርቶ ፡ ሲመጣ ፡ ግን ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡
 ቀረጥ ፡ ቢያደርጉበት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚመጣ ፡ የተሠራ ፡
 ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ተወዶ ፡ ባገራችን ፡ ውስጥ ፡ ሥራ ፡ ይገመር ፡ ነበ
 ር ። ሥራውም ፡ እየተለመደ ፡ ይሄዳል ፤ ዕቃውም ፡ ለጊዜው ፡
 ቢወደድ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራው ፡ ሲሠለጥንበት ፡ እያደረ ፡ ይረክ
 ሳል ። የሠሩትንም ፡ ዕቃ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ አጠገብ ፡
 ላጠገብ ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡ በከንቱ ፡ ትርፍ ፡ ድካም ፡ አይሄድባቸው
 ምና ፡ እንደየሥራቸው ፡ መጠን ፡ ይለዋወጣሉ ። የሚፈልጉ
 ትንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ያለብዙ ፡ ድካም ፡ ለማግኘት ፡ ሲሆንላ
 ቸው ፡ በየሥራቸው ፡ እየተጉ ፡ በመካከላቸውም ፡ ጠብ ፡ እያነ
 ሰ ፡ ይሄዳል ። በጠቡም ፡ ፈንታ ፡ ስምምና ፡ ዕውቀት ፡ ደስታም ፡
 ይገባል ። ከስምምነቱም ፡ የተነሣ ፡ ሕዝቡ ፡ ተባብሮ ፡ ይመክታ
 ልና ፡ ሹሞችና ፡ ወታደሮች ፡ የሕዝቡ ፡ አለቆች ፡ መሆናቸው ፡
 ቀርቶ ፡ የሕዝቡ ፡ ሎሎዎች ፡ ይሆናሉ ። ባላገሩም ፡ እንዳይጠቃ ፡
 ታውቆት ፡ ሹምና ፡ ወታደር ፡ ሁኔ ፡ ልብላ ፡ አይልም ። መሬቱ
 ንም ፡ ሸጠ ፡ ወይም ፡ ለሹም ፡ አውርሶ ፡ ወደ ፡ ከተማ ፡ ለመሄ
 ድ ፡ አያስብም ። የሚሸጥበትና ፡ የሚገዛበት ፡ ገበያ ፡ አጠገቡ ፡

ስለ ፡ ሆነ ፡ ዱሮ ፡ ለነጋዴው ፡ ሊሰጠው ፡ በነበረው ፡ ትርፍ ፡ ድካም ፡ ዕዳ ፡ እንኳ ፡ ቢኖርበት ፡ ይከፍላል ። ከዱሮውም ፡ ይልቅ ፡ በሥራው ፡ ሁሉ ፡ ትርፍ ፡ ስላገኘ ፡ የመንግሥትም ፡ ግብር ፡ በቢዛበት ፡ እንደ ፡ ዱሮው ፡ አይጫነውም ፤ የሚከፍለውን ፡ አያጣምና ። እንደዚህም ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ ሲሠራ ፡ መንግሥትም ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ማስመጣቱን ፡ ጥሎ ፡ ከገዛ ፡ ገባሮቹ ፡ ይገዛቸዋል ። የመንግሥትም ፡ ሹማምትና ፡ ሠራተኞች ፡ ለኑሯቸው ፡ የሚያስፈልጋቸውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከገዛ ፡ አገራቸው ፡ ውስጥ ፡ ይገዛሉ ። ከሕዝብ ፡ የሚሰበሰበው ፡ የግብር ፡ ገንዘብ ፡ ተመልሶ ፡ የሕዝቡ ፡ መትጋያ ፡ ይሆናል ።

እስቲ ፡ አሁን ፡ ማንኛውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ መሥራት ፡ በሚችል ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ አንድ ፡ መንገድ ፡ ቢሠራ ፡ ስንት ፡ ሰዎች ፡ በሥራቸው ፡ በተጉ ። ብረት ፡ ሠሪዎች ፡ ደማንና ፡ ድጅኖን ፡ እንሸጣለን ፡ ሲሉ ፡ አናጠዎቻቸውም ፡ ያፈር ፡ ማመላለሻውን ፡ ጋሪ ፡ እንሠራለን ፡ ሲሉ ፡ ሸማኔውም ፡ የሠራተኞቹን ፡ ልብስ ፡ ሲሠራና ፡ ሲሸጥ ፤ እረኛውም ፡ ለሠራተኞች ፡ የብርድና ፡ የዝናብ ፡ ልብስ ፡ የሚሆነውን ፡ የበግ ፡ ጠጉር ፡ ሲቈርጥ ፤ ማለት ፡ ሕዝቡ ፡ በሠለጠነ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ መንገድ ፡ ቢሠራ ፡ ብዙ ፡ አእላፋት ፡ ሰዎች ፡ በየሥራቸው ፡ ይተጋሉ ። ሠራተኞችንም ፡ ሁሉ ፡ የሚመጣብ ፡ አራሹ ፡ ነውና ፤ ትርፉን ፡ ሲፈልግ ፡ ይተጋል ። ባለርስትም ፡ በመሬቱ ፡ ይከራል ፤ ከርስቱም ፡ የበለጠ ፡ እኸል ፡ እንዲገባለት ፡ በጣም ፡ ይጥራል ።

እንሆም ፡ በዚሁ ፡ ጥረቱ ፡ ባጠገቡ ፡ ያሉት ፡ በያይነቱ ፡ ሥራ ፡ የሚሠሩ ፡ ሠራተኞች ፡ በጥቂት ፡ ዋጋ ፡ ይረዱታል ። ፍሬያማውም ፡ መሬት ፡ ከጐርፍ ፡ ጋራ ፡ እየተነዳ ፡ እንዳይሄድ ፡ ረግረግም ፡ እንዳይሆን ፡ ብልጎት ፡ ይበጅበታል ። እኸሉንና ፡ በሬውን ፡ ቆዳውንም ፡ የሚሸጥበት ፡ ገበያ ፡ ቅርብ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ፍጉ ፡ በዐረብያና ፡ በምድር ፡ ባቡር ፡ በጥቂት ፡ ድካም ፡ ይመላለስላታል ። መሬቱም ፡ ያበደረው ፡ እኸልና ፡ ሣር ፡ በቶሎ ፡ ስለ ፡ ተመለሰለት ፡ ሁለተኛ ፡ ለመስጠት ፡ ይቸጥራል ፡ እንጂ ፤ አይለግምም ። ይልቁንም ፡ በዕውቀት ፡ ከያዙትና ፡ ብዙ ፡ ፍግ

ም ፡ ከሰጡት ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ያበቅላል ።
በዚህም ፡ ምክንያት ፡ የመሬቱ ፡ ጌታ ፡ በያመቱ ፡ እየከበረ ፡
ይሄዳል ። ዱሮ ፡ አባቶቹ ፡ በዕዳ ፡ ተይዘው ፡ ወይም ፡ ለሹም ፡
አውርሰው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የተነቀለውም ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የእጅ ፡
ሥራ ፡ ተምሮ ፡ ሠርቶ ፡ ባገኘው ፡ ትርፍ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መሬት ፡
ለመግዛት ፡ ይጣጣራል ። እነዚያም ፡ ያላቅማቸው ፡ ብዙ ፡ መሬት ፡
የያዙት ፡ ሰዎች ፡ ከመሬታቸው ፡ ከፍለው ፡ ይሸጡለታል ።
በዚህም ፡ ባገር ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ቦታና ፡ መሬት ፡ ከጥቂት ፡
ሰዎች ፡ ወጥቶ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይከፋፈላል ። እያንዳንዱም ፡ አራ
ሽ ፡ የሚያርሰው ፡ መሬት ፡ ገንዘቡና ፡ ርስቱ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በ
ጣም ፡ ይታወቃል ። እንዲሻሻልለትና ፡ እንዲያምርለት ፡ ባለው ፡
ጉልበቱ ፡ ይተጋበታል ። በዚህም ፡ ትጋቱ ፡ ለራሱና ፡ ላገሩ ፡
ትርፍ ፡ ያገባል ።

እንሆ ፡ መሬት ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ሲገባ ፡ ላገሩ ፡
ክፉ ፡ ምልክት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ እንደ ፡ ደኸዋል ፡ የመንግሥቱ ፡
ኀይል ፡ እያነሰ ፡ እንደ ፡ ሄደ ፡ ይመስክራል ። መሬቱ ፡ ተከፋ
ፍሎ ፡ በብዙ ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ የሕዝቡን ፡
ሀብትና ፡ የመንግሥቱን ፡ ኀይል ፡ ያመለክታል ። ይህ ፡ ስለ ፡ ተባ
ለ ፡ ግን ፡ መሬት ፡ አይሸጥ ፡ አይለወጥ ፡ ተብሎ ፡ ቢታወጅ ፡
ለሕዝቡ ፡ የበለጠ ፡ ጉዳት ፡ ይሆንበታል ። ባላገሩ ፡ ያለው ፡ ገን
ዘቡ ፡ መሬቱ ፡ ብቻ ፡ ነውና ፤ ይህንንም ፡ ያለውን ፡ ገንዘቡን ፡
እንደ ፡ ልቡ ፡ ካልሸጠ ፡ ካለወጠ ፡ ገንዘቤ ፡ ነው ፡ የሚለውን ፡
ነገር ፡ ፈጽሞ ፡ ያጣል ። በዕዳም ፡ ቢያዝ ፡ እጁን ፡ የሚያወጣበ
ት ፡ ነገር ፡ አያገኝም ።

ግብርም ፡ ሲበዛበት ፡ እንዳይሸጥ ፡ ስለ ፡ ተከለከለ ፡ ለሌላ ፡
ለሚያርስ ፡ ሰውም ፡ ሳያስረክብ ፡ መሬቱን ፡ ባዶውን ፡ ትቶት ፡ ይሰ
ደዳል ። መሬቱም ፡ የሚያርሰውና ፡ የሚጠብቀው ፡ ሰው ፡ አጥ
ቶ ፡ ቈይቶ ፡ ከተበላሸ ፡ በኋላ ፡ መንግሥት ፡ ለሌላው ፡ ሰው ፡
ቢፈቅድለት ፡ እንኳ ፡ እንደ ፡ ፈቃዴ ፡ ልሸጠውና ፡ ልለውጠው ፡ የማ
ልችለው ፡ መሬት ፡ ምን ፡ ይጠቅመኛል ፡ ሲል ፡ ደስ ፡ ብሎት ፡
አያቀናውም ። ምናልባት ፡ እንኳ ፡ ለእርሻ ፡ ማትጊያና ፡ ርዳታ ፡
ተብለው ፡ ባንኮች ፡ ቢቆሙ ፡ ወይም ፡ ማናቸውም ፡ ሌላ ፡

ዐይነት ፡ አበዳሪዎች ፡ ቢተባበሩ ፡ ባላገሩ ፡ ከርስቱ ፡ እንዲነቀ
 ል ፡ ለማፋጠን ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ዛሬ ፡ አይጠቅሙትም ። እስቲ ፡
 አሁን ፡ ባገራችን ፡ ከባንክ ፡ የተበደረ ፡ ባለርስት ፡ ሁሉ ፡ ከመ
 ሬቱ ፡ ሳይነቀል ፡ ወይም ፡ መሬቱን ፡ ለዋሱ ፡ ወይም ፡ ለሌላ ፡
 ሰው ፡ ሳይሸጥ ፡ ብድሩን ፡ የመለስ ፡ ከመቶ ፡ ስንት ፡ ይገኛል ።
 ለዚሁም ፡ ቃል ፡ አንዳንዱ ፡ ሰው ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ይመል
 ስ ፡ ይሆናል ። ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አገር ፡ ያለው ፡ ባንክ ፡
 ለባለርስቱ ፡ ሲያበድር ፡ ገንዘቡን ፡ የሚመልስበት ፡ ጊዜ ፡
 ያጥርበታልና ፡ ባላገሩ ፡ መሬቱን ፡ ሳይሸጥ ፡ ብድሩን ፡ ለመመ
 ለስ ፡ አይሆንለትም ። ለዚህ ፡ መልስ ፡ ግን ፡ መሠረት ፡ የለው
 ም ። ለብድሩ ፡ መመለሻ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ቢሰጡት ፡ ግን ፡ በጥቂት ፡
 በጥቂቱ ፡ ሲል ፡ ለመመለስ ፡ አያቅተውም ፡ ነበር ። ባንኮችም ፡
 ለባለርስቱ ፡ ዐሥር ፡ ወይም ፡ ኻያ ፡ ዓመትም ፡ ጊዜ ፡ ቢሰጡት ፡
 ያው ፡ ነውና ፤ ለባላገሩ ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ባላገር ፡
 የሚበደር ፡ ከመሬቱ ፡ በሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ለምግብ ፡ ያክል ፡
 አስቀርቶ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
 ባጠገቡ ፡ ተሠርቶ ፡ ቢሆን ፡ ድካሙ ፡ ጥቂት ፡ ይሆን ፡ የነበረው ፡
 የሚመጣው ፡ ከሩቅ ፡ አገር ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የስምንት ፡ ጊዜ ፡ ድካም ፡
 ሲፈጅበት ፡ ጊዜ ፡ ደክሞ ፡ ለራሱ ፡ የሚቀርለት ፡ ትርፍ ፡ ምንድ
 ነው ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ደግሞ ፡ መከራ ፡ ይጫነዋል ። መንግሥት
 ም ፡ በባላገር ፡ ውስጥ ፡ ካሉት ፡ ሠራተኞች ፡ የሚያስፈልገውን ፡
 ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ የሚገዛ ፡ ቢሆን ፡ ዕቃውን ፡ የሚሸጡለት ፡ ሠራ
 ተኞች ፡ የሚያስፈልጋቸውን ፡ ምግባቸውን ፡ የሚገዙት ፡ ከባላ
 ገሩ ፡ ነበርና ፡ ያ ፡ ግብር ፡ ሆኖ ፡ ከባላገሩ ፡ እጅ ፡ የወጣው ፡ ገን
 ዘብ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይመለስለት ፡ ነበር ፤ ዳሩ ፡ ግን ፡ ነገሩ ፡ ገና ፡
 እንደዚህ ፡ አልሆነም ።

ባላገሩ ፡ ዛሬ ፡ ሲገብር ፡ ዕንጨት ፡ ሰብሮ ፡ እክል ፡ ጭኖ ፡
 ወይም ፡ ቤት ፡ ሠርቶ ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ዐሥራት ፡ አፍሶ ፡ ነው ።
 በጉልበቱ ፡ የሚገብረው ፡ ግብር ፡ መቼም ፡ ሲገብር ፡ ወዲያው ፡
 ያልቃል ። በእክሉም ፡ የገበረውን ፡ ግብር ፡ ሥራ ፡ የማይ
 ሠሩ ፡ ሰዎች ፡ በከንቱ ፡ ይመገቡታል ። ማለት ፡ እንደ ፡ መገናኛ
 ያው ፡ ዐይነት ፡ ግብር ፡ በከንቱ ፡ ይባክናል ። ሦስተኛውም ፡

ዐይነት ፡ ግብሩ ፡ ብር ፡ ነው ። ይህ ፡ ብር ፡ የሆነ ፡ ግብር ፡ ግን ፡ ለሱ ፡ አይመለስለትም ። መርፌ ፡ ምስማር ፡ ቢላዎ ፡ መጥረቢያ ፡ ዶማ ፡ ጐራዴ ፡ ጠመንገ፣ ሱሪ ፡ ቀሚስ ፡ ካባ፡ባርሚጣ ፡ ምንጣ፣ ፍ ፡ መጋረጃ ፡ ወንበር ፡ አልጋ ፡ ሌላውንም ፡ ምናምንቱ ፡ ዐይነት ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ለሚያመጡ ፡ ነጋዴዎች ፡ ከባሕር ፡ ማዶ ፡ ሆነው ፡ ለሚሠሩት ፡ ሠራተኞች ፡ ይሄዳል ። እነዚህ ፡ ሠራተኞችና ፡ ነጋዴዎች ፡ ግን ፡ ከጥቂቶቹ ፡ በቀር ፡ የሚበዙቱ ፡ ምግባቸውን ፡ የሚገዙት ፡ ካገራችን ፡ ባላገር ፡ አይደለም ፤ ካገራቸው ፡ የሚመጣውን ፡ ነው ፡ እንጂ ።

እንሆ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባላገር ፡ የተጐዳው ፡ በሁለት ፡ ፊት ፡ ነው ። መገናኛሪያ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እገዛለሁ ፡ ሲል ፡ ትርፍ ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ ይሄድበታል ። ለመንግሥትም ፡ የሚከፍለው ፡ ግብር ፡ ግማሹ ፡ በከንቱ ፡ ይባክናል ፡ ግማሹም ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ጥቅም ፡ ነውና ፤ መትጋያ ፡ አይሆነውም ። እንግዲህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ገበሬ ፡ ትርፉ ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ ከወደዕትስ ፡ ይምጣ ። ለዚሁ ፡ መሞገቻ ፡ ግን ፡ አንዱ ፡ እንዲህ ፡ ይል ፡ ይሆናል ፤ እኸል ፡ ከዱሮ ፡ ይልቅ ፡ አሁን ፡ ተወደደ ፤ እኸሉን ፡ እየሸመተ ፡ ብድሩን ፡ መመለስ ፡ ምን ፡ ያቅተዋል ። እንግዲህ ፡ የሚመልስ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ የሚያስተውል ፡ ሰው ፡ ነው ።

ዛሬ ፡ እኸል ፡ የተወደደበት ፡ ሁለት ፡ ምክንያት ፡ አለው ፤ መገናኛሪያ ፡ የባላገሩ ፡ ቤተ ፡ ሰብ ፡ እየበዛ ፡ ሄደ ።

ሁለተኛ ፡ ገበሬዎቹ ፡ ደኅና ፡ መሣሪያና ፡ የሚበቃ ፡ ዕውቀት ፡ የሌላቸው ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፤ መሬታቸው ፡ እያረጀ ፡ የሚሰጣቸው ፡ ፍሬ ፡ የዱሮውን ፡ አያኸልምና ፡ ከምግባቸው ፡ ተርፎ ፡ ሊሸጥ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ የሚሄድ ፡ እኸል ፡ ጥቂት ፡ ነውና ፤ ለሸማቾቹ ፡ ስላልበቃቸው ፡ የእኸል ፡ ዋጋ ፡ እየተወደደ ፡ ሄደ ። እንግዲህ ፡ ባላገሩ ፡ ዱሮ ፡ ከምግቡ ፡ የሚተርፈው ፡ ሁለት ፡ ዳውላ ፡ ስለ ፡ ነበረ ፡ በሁለቱ ፡ ዳውላ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ፳ ፡ ብር ፡ ሲሆን ፡ በኋላ ፡ ደግሞ ፡ ከምግቡ ፡ የሚተርፈው ፡ ፬ ፡ ቀና ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ባራቱ ፡ ቀና ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ቢያገኝበት ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ምን ፡ ይሆን ። እውነት ፡ ነው ፤ እንደ ፡ ዱሮው ፡ ከምግቡ ፡ ሁለት ፡ ዳውላ ፡ ቀርቶት ፡ ቢሆን ፡ ሁለቱ ፡ ዳውላ ፡

አምስት ፡ ብር ፡ ቢያወጣለት ፡ ኑሮ ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ አራት ፡ ብር ፡ ትርፍ ፡ አገኘ ፡ ለመባል ፡ ይቻል ፡ ነበረ ። ዛሬ ፡ ከምግቡ ፡ የሚቀረው ፡ አራት ፡ ቀኑ ፡ ብቻ ፡ ስለ ሆነ ፡ ግን የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ እንደ ፡ ዱሮው ፡ አንድ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ እክሉ ፡ በገበያ ፡ ስለ ተወደደ ፡ ባላገር ፡ አንድም ፡ ትርፍ ፡ አያገኝበትምና ፡ የተበደረውን ፡ ብድር ፡ ለመክፈል ፡ ጉልበት ፡ አያገኝም ።

ተከራካሪው ፡ አንባቢ ፡ ግን ፡ ደግሞም ፡ እንደዚህ ፡ ይል ፡ ይሆናል ። ዛሬ ፡ ብር ፡ የሚገኘው ፡ በባላገር ፡ ቤት ፡ ነው ። ትርፍ ፡ ካላገኘ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ብር ፡ አገኘ ። አንዳንድ ፡ ሰዎች ፡ መሬታቸው ፡ ሰፊ ፡ ሆኖ ፡ ቤተ ፡ ሰቦቹ ፡ ጥቂቶች ፡ ስለ ሆኑ ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ ቢያገኙ ፡ ባሁኑ ፡ ሒሳባችን ፡ አይገባም ። አሁን ፡ እኛ ፡ የምንመራመረው ፡ የያንዳንዱን ፡ ሰው ፡ ጥቅም ፡ አይደለም ፤ የመላውን ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ ነው ፡ እንጂ ። ካያ ፡ ቀላድ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ከካያው ፡ ቀላዱ ፡ ጅጅ ፡ ብር ፡ ባመት ፡ ቢያገኝ ፡ ካምስቱ ፡ መቶ ፡ ደግሞ ፡ ሦስቱን ፡ መቶ ፡ ብር ፡ ላመት ፡ ምግቡ ፡ አስቀርቶ ፡ ሁለቱን ፡ መቶ ፡ ብር ፡ ወደ ባንክ ፡ ቢያገባ ፡ ትርፍ ፡ አግኝቷል ፡ ብለን ፡ በዚህ ፡ ባሁኑ ፡ ሒሳባችን ፡ አናገባውም ። እኛ ፡ የምናገባው ፡ ሒሳብ ፡ ከያንዳንዱ ፡ ቀላድ ፡ ባመት ፡ ጅጅ ፡ ብር ፡ ማግኘቱን ፡ ነው ።

እንሆም ፡ የሚበዛው ፡ ባላገር ፡ አንድ ፡ ሙሉ ፡ ቀላድ ፡ ወይም ፡ እኩሌታ ፡ ቀላድ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ብዙ ፡ ቀላድ ፡ የለውም ። በዛሬውም ፡ መሣሪያው ፡ አንድ ፡ ቀላድ ፡ አርሶ ፡ ከምግቡና ፡ ከልብሱ ፡ የሚቀረው ፡ ትርፍ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ማለት ፡ ቀላዱን ፡ ብቻውን ፡ ሁኖ ፡ ቢያርሰው ፡ ጨርሶ ፡ በመላው ፡ ሊያርሰው ፡ አይችልም ። ሌላ ፡ ገበሬም ፡ ቢጨምር ፡ ገበሬውም ፡ ምግብና ፡ ልብስ ፡ ይፈልጋል ። ስለዚህም ፡ ባለመሬቱ ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ጥቂት ፡ ነው ።

አንባቢው ፡ ግን ፡ ይህንን ፡ ነገር ፡ አሁንም ፡ ቢሆን ፡ በጣም ፡ ያልተረዳው ፡ እንደ ሆነ ፡ እንዲህ ፡ ይላል ። ካንዱ ፡ ቀላድ ፡ ከዱሮው ፡ ይልቅ ፡ እክል ፡ አለማግኘቱ ፡ ባላገሩ ፡ ደኅና ፡ መሣሪያ ፡ በማጣቱ ፡ ነውና ፤ ባንክ ፡ የሚያበድረው ፡ ባላገሩ ፡ የተሻ

ለ ፡ መሣሪያ ፡ ገዝቶ ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ከመሬቱ ፡ አግብቶ ፡ የሚበቃቸውን ፡ ያኸል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ለሚኖሩ ፡ ሸማቾች ፡ ሸምቶ ፡ ከነዚህም ፡ ሸማቾች ፡ የተረፈውን ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ በባቡር ፡ ሰዶ ፡ እንዲሸምተው ፡ ነው ፤ ይህ ፡ ቃል ፡ ግን ፡ ሲናገሩት ፡ ያምራል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ አጥብቀን ፡ ከመረመርነው ፡ ዘንድ ፡ መሠረት ፡ አልባ ፡ ሁኖ ፡ እናገኘዋለን ። ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ አንድ ፡ የማይጠረጠር ፡ ቃል ፡ እናጥና ፤ ቃሉም ፡ ይህ ፡ ነው ። በየሥራው ፡ ባልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ አራሹ ፡ ለብቻው ፡ ተለይቶ ፡ ሊሠለጥን ፡ አይችልም ። ነገር ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ ቢሻው ፡ እስቲ ፡ የሚችል ፡ ይሁን ። ግን ፡ አራሹ ፡ ለብቻው ፡ ተለይቶ ፡ በሥራው ፡ በሠለጥንም ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ አያገኝበትም ። ምክንያቱ ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ ዛሬ ፡ እኸሉ ፡ የተወደደው ፡ ስለ ፡ ታጣ፡ነው ፤ የገበሬው ፡ ቊጥር ፡ እየበዛ ፡ ሄዶ ፡ አይደለም ። ስለዚህም ፡ አርሶ ፡ ካገባው ፡ እኸል ፡ ለምግቡ ፡ የሚተርፈው ፡ ጥቂት ፡ ነው ። አሁን ፡ ግን ፡ ድንገት ፡ ደኅና ፡ የእርሻ ፡ መሣሪያ ፡ ወጥቶ ፡ ባላገሩም ፡ ባዲሱ ፡ መሣሪያ ፡ ቢያርስ ፡ ከያንዳንዱ ፡ ቀላድ ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ሊያገኝ ፡ ይችላል ። ባላገሩም ፡ ከምግቡ ፡ የሚተርፈው ፡ ብዙ ፡ ይሆናል ፤ የተረፈውንም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሸማቾች ፡ የማይጨርሱት ፡ ይሆናል ። ከዚያም ፡ በኋላ ፡ ለገበሬው ፡ ቀጥለው ፡ ከተጻፉት ፡ ሁለት ፡ መንገዶች ፡ አንዳቸውን ፡ መምረጥ ፡ የግድ ፡ ይሆንበታል ።

አንደኛ ፤ ከምግቡና ፡ ከሸማቾች ፡ ምግብ ፡ የሚተርፈው ፡ እኸል ፡ በከንቱ ፡ እንዳይነቅዝበት ፡ ፈርቶ ፡ እኸሉን ፡ ሁሉ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ሊያወጣው ፡ ነውና ፤ እኸሉ ፡ ይረክሳል ። ማለት ፡ ዱሮ ፡ ባራት ፡ ቊና ፡ ፩ ፡ ብር ፡ ሲያገኝ ፡ ኑሮ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ያገባውም ፡ እኸል ፡ ከዱሮው ፡ ሦስት ፡ እጅ ፡ በልጦ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ፩ ፡ ብር ፡ የሚያገኘው ፡ ፲፪ ፡ ቊና ፡ ሰጥቶ ፡ ነው ።

ሁለተኛ ፤ ከምግቡና ፡ ከሸማቾች ፡ ምግብ ፡ የሚተርፈውን ፡ እኸል ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ የሰደደ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ እኸሉ ፡ የሚሄድበት ፡ ገበያ ፡ ሩቅ ፡ ነውና ፡ ይዘውት ፡ የሚሄዱት ፡ ተላላኪዎች ፡ ነጋዴዎች ፡ ሊያተርፉበት ፡ ከፈለጉ ፡ እኸሉን ፡ የሚሸምቱት ፡ በጥቂት ፡ ዋጋ ፡ ይሆናል ። ማናቸውም ፡ ዕቃ

ውን ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ የሚሰድ ፡ ሰው ፡ የመልክተኛውንና ፡
የጫኛን ፡ ደመወዝ ፡ መክፈሉ ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ስለዚህም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባላገር ፡ እኸሉን ፡ ወደ ፡ ኤሮፓ ፡
አገር ፡ ቢሰድ ፡ ከድካሙ ፡ ከፍሎ ፡ ያውም ፡ የሚበልጠውን ፡
ክፍል ፡ ለተላላኪዎችና ፡ ለነጋዴዎች ፡ መስጠት ፡ የግድ ፡ አለ
በት ። የድካሙን ፡ ሙሉ ፡ ዋጋ ፡ ካላገኘ ፡ ዕዳውን ፡ ለመክፈል ፡
አይቻለውም ። ስለዚህም ፡ ባላገሩ ፡ በተበደረው ፡ ገንዘብ ፡ የተ
ሻለ ፡ መሣሪያ ፡ ቢገዛ ፡ ትርፉ ፡ ለሱ ፡ አይደለም ፤ ለውጭ ፡
አገር ፡ ነው ፡ እንጂ ። የዕዳውም ፡ መክፈያ ፡ ቀን ፡ ሲደርስ ፡ መ
ሬቱን ፡ ለመሸጥ ፡ ይሰናዳል ። ወይም ፡ መሬቱን ፡ አሳልፎ ፡ ለባ
ለዕዳው ፡ ይሰጣል ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ያ ፡ ለመንግ
ሥት ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ይሆንበታል ፡ ያልነው ፡ ነገር ፡ ይደር
ሳል ። ማለት ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ የእርሻ ፡ መሬት ፡ በጥቂ
ቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይጠቀሳል ።

ነገር ፡ ግን ፡ ለዚህም ፡ ቃል ፡ ቢሆን ፡ መከራከሪያ ፡ መልስ ፡
አይታጣበትም ፤ ይባልም ፡ ይሆናል ። ስለምንድነው ፡ እንግዲያ
ው ፡ በየነገሥታቱ ፡ አገር ፡ ብንሄድ ፡ ከመሬታቸው ፡ ያገቡትን ፡
እኸል ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ሰደው ፡ እያቀኑ ፡ ትልልቅ ፡ ሀብት ፡
የሰበሰቡ ፤ ይኸው ፡ በዚህ ፡ የከበሩ ፡ ሰዎች ፡ በአሜሪካ ፡ በመስ
ኮብ ፡ በሩማንያ ፡ ብዙ ፡ አይደሉምን ፤ ደግሞም ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡
አገር ፡ እየሰደዱ ፡ የበለጸጉበት ፡ ከነሱ ፡ አገር ፡ የተገኘውን ፡
እኸል ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። የሕዝብን ፡ አስተዳደር ፡ የማያውቁ ፡
ሰዎች ፡ ካልሆኑ ፡ በቀር ፡ እናውቃለን ፡ የሚሉ ፡ ሰዎች ፡ በዚህ ፡
ነገር ፡ አይረቱም ። የማይረቱበትንም ፡ ምክንያት ፡ ቀጥሎ ፡ የተ
ጻፈው ፡ ምሳሌ ፡ ያሳየናል ።

እንሆ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ፭፻ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ቢኖረው ፡ ከያ
ንዳንዱ ፡ ጋሻ ፡ መሬቱም ፡ ፪፻ ፡ ዳውላ ፡ እኸል ፡ ቢያገኝ ። እንግ
ዲህ ፡ ካምስቱ ፡ መቶ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ የሚያገኘው ፡ እኸ
ል ፡ በድምር ፡ መቶ ፡ ሺሕ ፡ ዳውላ ፡ እኸል ፡ መሆኑ ፡ ነው ። አን
ዳንዱም ፡ ዳውላ ፡ እኸል ፡ ፩ ፡ ብር ፡ ቢያወጣለት ፡ የመቶው ፡ ሺ
ዳውላ ፡ እኸል ፡ ዋጋ ፡ ፻ሺ ፡ ብር ፡ መሆኑ ፡ ነው ። ከዚህም ፡
እኩሌታውን ፡ ለገበሬዎቹ ፡ ልብስና ፡ ቀለብ ፡ ቢያወጣለት ፡

ለርሱ ፡ ሄሺ ፡ ብር ፡ ይተርፈዋል ። ሄሺ ፡ ብር ፡ ላንዱ ፡ ሰው ፡ በያመ
 ቱ ፡ ሲገባለት ፡ የሚከፍለው ፡ የሰው ፡ ዕዳ ፡ ከሌለበት ፡ ሀብታም ፡
 ነው ፡ ለመባል ፡ ይቻላል ። ነገር ፡ ግን ፡ ከያንዳንዱ ፡ ጋሻ ፡ መ
 ሬት ፡ ባመት ፡ የሚገባለት ፡ ትርፍ ፡ ስንት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንመ
 ርምር ። ብናስበው ፡ እንሆ ፡ ፻ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ሆነ ። እንግዲህ ፡
 የያንዳንዱ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ የተገዛበት ፡ ዋጋ ፡ ሺ ፡ ብር ፡ ይሆና
 ል ። ሺ ፡ ብር ፡ ባመት ፡ ያገባው ፡ ወለድ ፡ ፻ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ መሆኑ ፡
 ነው ፤ ዛሬ ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያለው ፡ ባንክ ፡ ሲያበድር ፡ የሚፈል
 ገው ፡ ወለድ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያንስ ፡ በመቶው ፡ ፲፪ ፡ ብር ፡ ነውና ፤
 እንሆ ፡ የሺው ፡ ብር ፡ ወለድ ፡ ባመት ፡ ፻፳ ፡ ብር ፡ ሆነ ። ስለዚህ
 ህ ፡ ባላምስቱ ፡ መቶ ፡ ጋሻ ፡ መሬት ፡ ርስቱን ፡ ሁሉ ፡ የገዛው ፡
 ባምስት ፡ መቶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሊሆን ፡ ነው ። መሬቱንም ፡ ሁሉ ፡
 የገዛው ፡ ተበድሮ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንሆ ፡ ወለዱ ፡ ከመቶው ፡ ባ፲፪ ፡
 ሒሳብ ፡ ፰ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሆነ ። የሚያገኘው ፡ ያመት ፡ ትርፉ ፡
 ግን ፡ ፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሌላውስ ፡ ይቅርና ወለዱንም ፡
 ብቻ ፡ ለመክፈል ፡ አይችልም ። ስለዚህም ፡ ምክንያት ፡ እንኳን ፡
 ዋናውን ፡ ሊከፍልና ፡ ለወለዱም ፡ ዕዳ ፡ ብቻ ፡ ሲል ፡ ከመሬቱ ፡
 ከፍሎ ፡ በያመቱ ፡ መሸጥ ፡ አይቀርለትም ። ለዚህም ፡ ነገር ፡
 ደግሞ ፡ አንድ ፡ መከራከሪያ ፡ መልስ ፡ አለው ። ባላገር ፡ የሚበ
 ደር ፡ መሬትን ፡ ለመግዛት ፡ አይደለም ። መሬቱን ፡ አሳምሮ ፡
 የበለጠ ፡ ትርፍ ፡ እንዲያገኝ ፡ ነው ፡ እንጂ ። ይህም ፡ ቢሆን ፡
 ያው ፡ ነው ። ባላገሮች ፡ እርሻቸውን ፡ አሳምረው ፡ የሚያበቅለ
 ውን ፡ እኸል ፡ ባበዙ ፡ ቊጥር ፡ መላው ፡ እኸል ፡ ተሸጦ የሚበላ
 በት ፡ ገበያው ፡ ከቅርብ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ ትርፋቸው ፡ እያነሰ ፡
 ይሄዳል ። ማለት ፡ ለያንዳንዱ ፡ ቀላድ ፡ መሬት ፡ የሺሕ ፡ የሺሕ ፡
 ብር ፡ መሣሪያ ፡ ገዝተው ፡ አምጥተው ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ቢያገቡ ፡
 ያ ፡ ያገቡት ፡ እኸል ፡ ሲቀና ፡ የሚቀናበት ፡ ገበያ ፡ ሩቅ ፡ ሲሆን ፡
 ከዱሮው ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ያነሰ ፡ ዋጋ ፡ ያመጣል ። እንደዚህ ፡ ያለ
 ውም ፡ ገበያው ፡ ሩቅ ፡ የሆነበት ፡ ባላገር ፡ ምናልባት ፡ ትርፍ ፡
 የሚያገኘው ፡ እኸሉን ፡ በሚሰድበት ፡ አገር ፡ ከሰማይ ፡ መዓት ፡
 ወርዶ ፡ መከሩ ፡ ተበላሽቶ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ረጋብ ፡
 የገባ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ መከሩ ፡
 በጠፋ ፡ ቊጥር ፡ ትርፍ ፡ ሲያገኝ ። የውጭ ፡ አገርም ፡ መከር ፡

ባማረ ፡ ቀጥር ፡ ደግሞ ፡ ሲከሰር ፡ ይኖራል ። ማለት ፡ የዕድል ፡ ሎሌ ፡ ሁኖ ፡ ይኖራል ፡ እንጂ ፤ በጭራሽ ፡ የተደላደለ ፡ ትዳር ፡ የለውም ። ባማረካና ፡ በመስኩብ ፡ በሩማንያም ፡ የሚታየው ፡ ነገር ፡ ይኸው ፡ ነው ። በእነዚያ ፡ አገሮች ፡ አንዳንዳቸው ፡ ሰዎች ፡ ካባቶቻቸው ፡ የወረሱትን ፡ ወይም ፡ ሰው ፡ ሳይገባበት ፡ ራሳቸው ፡ ያቀኑትን ፡ ብዙ ፡ መሬት ፡ ይዘው ፡ ከየመሬታቸው ፡ ተጠራቅሞ ፡ ባመት ፡ የሚገባላቸው ፡ ትርፍ ፡ ብዙ ፡ ነው ። እንደዚህ ፡ ባለውም ፡ ሕዝቡ ፡ ከመሬቱ ፡ ያገኘውን ፡ ፍሬ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ መስደድ ፡ የግድ ፡ የሆነበት ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የመሬት ፡ ዋጋ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። በየከተማው ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ መወደዱ ፡ ለገዚው ነው ። የተወደደበትም ፡ ምክንያት ፡ ሁለት ፡ ነው ። አንደኛው ፡ ከጅቡቲ ፡ ወደ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ስለተዘረጋ ፡ ባለመሬት ፡ የሆኑ ፡ ሰዎች ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ የሚያገኙ ፡ ይመስላቸዋልና ፡ አይሸጡም ።

ሁለተኛው ፡ ደግሞ ፡ በየከተማው ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ በዝተው ፡ በከተማቸው ፡ ዙሪያ ፡ ታርሶ ፡ የሚገባው ፡ እኽል ፡ ለባላገሩና ፡ ለነርሱ ፡ ምግብ ፡ እንደ ፡ ዱሮ ፡ የማይበቃ ፡ ሆነ ። ከዱሮውም ፡ የበዛ ፡ እኽል ፡ እንዳይገባ ፡ ባላገሩ ፡ ደኅና ፡ መሣሪያና ፡ የሚበቃ ፡ ዕውቀት ፡ የለውም ። ከከተማዎቹም ፡ ራቅ ፡ ያሉት ፡ አገሮች ፡ ታርሰው ፡ እኽላቸው ፡ ወደ ፡ ከተማ ፡ ይመጣል ፡ እንዳይባል ፡ ደኅና ፡ የጋሪ ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ስለሌለ ፡ ድካሙ ፡ ብዙ ፡ ነውና ፡ አይቻልም ። ከዚህ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ካለው ፡ አንዱ ፡ ቀላድ ፡ ሁለት ፡ ወይም ፡ ሦስት ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሲያወጣ ፡ በባሌ ፡ ወይም ፡ በወለጋ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ ፲ ፡ ብር ፡ እንኳ ፡ ሊያወጣ ፡ አይችልም ።

አሁን ፡ እንግዲህ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ ባላገር ፡ የሚበቃ ፡ ዕውቀትና ፡ ደኅና ፡ መሣሪያ ፡ አግኝቶ ፡ ካጠገቡ ፡ መሬት ፡ ብዙ ፡ እኽል ፡ አርሶ ፡ ለማግባት ፡ የተቻለው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እኽሉ ፡ በከተማ ፡ ውስጥ ፡ ካሉት ፡ ሽማግሌዎች ፡ ምግብ ፡ ተርፎ ፡ ሊረክስ ፡ ነውና ፡ በየከተማው ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ ወዲያው ፡ ይረክሳል ፤ ይህም ፡ ቀርቶ ፡ ወደ ፡ ባሌ ፡ ወደ ፡ ሲዳሞ ፡ ወደ ፡ ወለጋ ፡ የጋሪ ፡ መንገድ ፡ ወይም ፡ የምድር ፡

ባቡር ፡ ቢዘረጋ ፡ ከነዚያ ፡ ወረዳዎች ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ወደ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ሊመጣ ፡ ነውና ፤ ስለዚህ ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ ሁሉ ፡ ይረከሳል ። የባሌውና ፡ የወለጋው ፡ መሬት ፡ ግን ፡ እኸሉ ፡ ወደ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ሊመጣ ፡ ነውና ፤ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ መሬት ፡ የረከሰውን ፡ ያኸል ፡ ጨምሮ ፡ ዋጋው ፡ ከፍ ፡ ይላል ።

ስለዚህ ፡ ባላገሩ ፡ እንዲጠቀም ፡ ተብሎ ፡ ገንዘብ ፡ ቢያበድሩት ፡ ለዛሬው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባላገር ፡ አንዳችም ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ይልቁንም ፡ መሬቱ ፡ እየተሸጠ ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይገባል ። እነዚህም ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ የሚያገኙት ፡ ጥቅም ፡ ብዙ ፡ መሆኑ ፡ ተጠራቅሞ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ከያንዳንዱ ፡ መሬት ፡ የሚያገኙት ፡ ትርፍ ፡ ቢታሰብ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ይህ ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡ መቼም ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ አንዳንዱ ፡ ደኅና ፡ መሬት ፡ ተገኝቶ ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ አይገኝም ፡ ማለት ፡ አይደለም ። ጭራሹን ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ የማይገኝበት ፡ መሬት ፡ መልቶ ፡ የለምን ። ስለዚህ ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ድንገተኛ ፡ ነገር ፡ በሒሳብ ፡ ችን ፡ አይገባም ።

በሒሳባችን የሚገባ ፡ ከሥርዐት ፡ ጋራ ፡ የሚስማማ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ነው ። ይህም ፡ ሥርዐት ፡ እንዲህ ፡ ይለናል ፤ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባለመሬት ፡ የሚጠቀም ፡ መዝሙሪያ ፡ ከጠባቡ ፡ መሬት ፡ ብዙ ፡ እኸል ፡ ለማግባት ፡ የሚበቃ ፡ መሣሪያና ፡ ዕውቀት ፡ ሲያገኝ ፡ ነው ።

በሁለተኛም ፡ አርሶ ፡ ያገባውን እኸል የሚሸጥበትና የሚበላበት ፡ ገበያው ፡ ቅርብ ፡ ሲሆን ፡ ነው ።

የማንኛውም ፡ መንግሥት ፡ መሠረት ፡ ግን ፡ እርሻ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በጣም ፡ እንረዳለን ። ባለእርሻው ፡ ሲጠቀም ፡ መንግሥትም ፡ ጎይል ፡ ያገኛል ። ባለእርሻውም ፡ ሲገባ ፡ የመንግሥትም ፡ ጎይል ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። ስለዚህም ፡ ሕዝቡ ፡ እንዲረዳና ፡ እንዲበረታ ፡ የፈለገ ፡ መንግሥት ፡ ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ የባላገሩ ፡ ትዳር ፡ እየተሻለ ፡ እንዲሄድ ፡ መጣር ፡ አለበት ። የባላገሩ ፡ ትዳር ፡ ግን ፡ እየተሻለ ፡ የሚሄድ ፡ ምናልባት ፡ ለያንዳንዱ ፡

ነገር ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ደንብ ፡ ሲያወጡለት ፡
 አይደለም ። የነፍስ ፡ ገዳዩ ፡ አቀጣጥ ፡ ደንብ ፡ በመሰቀል ፡ ወይ
 ም ፡ በጎራዴ ፡ እንዲሆን ፡ ዳኛው ፡ የሚፈርደው ፡ ባንድ ፡ ደንገ
 ያ ፡ ላይ ፡ ተቀምጦ ፡ እንደሆነ ፤ ወይም ፡ ባማረ ፡ ወንበር ፡ ላይ ፡
 እንዲሆን ፡ እስረኛውንም ፡ የሚይዝና ፡ የሚጠብቅ ፡ ዘበኛ ፡ ጥሩ ፡
 ልብስ ፡ ወይም ፡ ቅዳጅ ፡ ጨርቅ ፡ ሲለብስ ። ከቀረጥም ፡ የሚ
 ገኘው ፡ ገንዘብ ፡ ቢያንስ ፡ ወይም ፡ ቢበዛ ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡
 ባቡር ፡ ቢሠራ ፡ ወይም ፡ ባይሠራ ፡ ለባለእርሻው ፡ አንዳች ፡
 ጥቅም ፡ አይሆነውም ። እንደዚህም ፡ ባለው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
 ባለመሬቱ ፡ ካልተጠቀመበት ፡ መንግሥትም ፡ አይጠቀምም ።
 የማንኛውም ፡ ቤት ፡ መስኮት ፡ ወይም ፡ መዝጊያ ፡ የሚጠቅም ፡
 የቤቱ ፡ መሠረት ፡ ሲጠና ፡ ነው ። የቤቱም ፡ መሠረት ፡ ካልጠ
 ና ፡ ለመስኮቱና ፡ ለመዝጊያው ፡ የወጣው ፡ ገንዘብ ፡ ከሳራ ፡
 ይሆናል ። በሕዝብም ፡ ትዳር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ቤቱም ፡ ሊጠ
 ነክርና ፡ ሊያምር ፡ የፈለገ ፡ መንግሥት ፡ መስኮትና ፡ መዝጊያ ፡
 ጣራም ፡ በረንዳም ፡ ሳያበጅ ፡ ከሁሉ ፡ ነገር ፡ በፊት ፡ የቤቱን ፡
 መሠረት ፡ ማጠንከር ፡ ያስፈልገዋል ። የቤቱ ፡ መሠረት ፡ ግን ፡
 የሚጠነክርለት ፡ በምንድር ፡ ነው ፤ እስኪ ፡ እንመርምር ።

የዚህ ፡ ጥያቄ ፡ መልሱ ፡ በጣም ፡ አጭር ፡ ነው ። ማንኛው
 ም ፡ ለሕዝቡ ፡ ኑሮ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡
 እንዲሠራ ፡ ካገሩም ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ የሚሄድ ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡
 የተሠራ ፡ እንዲሆን ፡ መንግሥት ፡ አጥብቆ ፡ እንዲጥርበት ፡ ተስ
 ፋ ፡ እናደርጋለን ። መንግሥት ፡ እንደዚህ ፡ አድርጎ ፡ ሲጥር ፡
 ግን ፡ ከሁሉ ፡ በፊት ፡ ዋና ፡ አጋዥ ፡ የሚሆነው ፡ የተደላደለ ፡
 መሠረት ፡ ያለው ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብ ፡ ነው ። መሠረትም ፡ ያለ
 ው ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብ ፡ ለሕዝቡ ፡ ጥቅምና ፡ መሠልጠኛ ፡ የሚ
 ሆነውንና ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ሊበጅ ፡ የማይቻለውን ፡ መሣሪያና ፡
 መኪና ፡ ሁሉ ፡ ያለቀረጥ ፡ እንዲገባ ፡ ይፈቅዳል ። ያለቀረጥ ፡
 እንዲገቡ ፡ በተፈቀዱ ፡ መኪናዎችና ፡ መሣሪያዎችም ፡ ሊ
 ሠራ ፡ የሚችል ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በብዙ ፡ እንዲቀረጥ ፡ ይደነገጋል ።

ዳሩ ፡ ግን ፡ ዋናው ፡ የመንግሥት ፡ አጋዥ ፡ ደኅና ፡ የጉም
 ሩክ ፡ ደንብ ፡ ነው ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡ ብቻውን ፡ ይበቃል ፡ ማለት ፡

አይደለም ። ደግሞ ፡ የጉምሩኩን ፡ ደንብ ፡ የማይለዩት ፡ ሦስት ፡ ባልንጀሮች ፡ አሉት ፤ እነዚህም ፡ ባልንጀሮች ፡ አንደኛው ፤ የሕዝብ ፡ ማሠልጠኛ ፡ ትምርት ፡ ቤት ፡ በያይነቱ ፡ ማቆም ፡ ነው ።

ሁለተኛው ፤ ሕዝቡን ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ የሚያቃርብ ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ማሠራት ፡ ያስፈልጋል ።

ሦስተኛው ፤ ባገራችሁ ፡ ውስጥ ፡ ሁኔ ፡ እሠራለሁ ፡ የሚለውን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የማንኛውም ፡ መንግሥት ፡ ዜጋ ፡ ቢሆን ፡ በደስታ ፡ ተቀብሎ ፡ በቸገረው ፡ ነገር ፡ መርዳት ፡ ነው ። ሦስቱ ፡ ሞና ፡ ባልንጀሮቹ ፡ የተባሉ ፡ እነዚህ ፡ ናቸው ።

መቼም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ የሚገዛው ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ነው ። ሠራተኞቹ ፡ ያሉበት ፡ ቦታ ፡ ሩቅ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ዕቃውን ፡ አገኛለሁ ፡ ሲል ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ ድካም ፡ ይሄድበታል ። ጥቅሙን ፡ የሚያገኙ ፡ ግን ፡ ነጋዴዎች ፡ ናቸው ። ስለዚህ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ድካማችንን ፡ መውሰዳቸው ፡ ላይቀር ፡ አጠገባችን ፡ እየሠሩ ፡ ቢወስዱት ፡ ይሻላል ። ባገራችን ፡ ውስጥ ፡ ሆነው ፡ የሠሩ ፡ እንደሆንን ፡ ግን ፡ የመልክተኞቹ ፡ ነጋዴዎች ፡ ትርፍ ፡ ይቀራልና ፡ ያገራችን ፡ ሰው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ድካሙ ፡ መጠን ፡ ያገኛል ። የመሥሪያውም ፡ ፋብሪካ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ስለ ፡ ቆመለት ፡ እያየ ፡ ሕዝቡም ፡ ይሠላጥንበታል ። በጊዜም ፡ ብዛት ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ ለመሥራት ፡ ዕውቀት ፡ ያገኛል ። ስለዚህም ፡ ባገራችን ፡ ውስጥ ፡ ሆኖ ፡ ሊሠራ ፡ የሚፈልግ ፡ ሰው ፡ ቢመጣ ፡ የማንኛውም ፡ መንግሥት ፡ ዜጋ ፡ ቢሆን ፡ በመልካም ፡ ቢቀበሉት ፡ ይጠቀማል ፡ እንጂ ፡ አይጐዳም ። መንግሥትም ፡ እንዲህ ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ እንዲመጡለትና ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ አስቀምጦ ፡ ሕዝብን ፡ ለማሠልጠን ፡ ሥራዬ ፡ ብሎ ፡ መጣር ፡ ይገባዋል ። መንግሥት ፡ እነዚህን ፡ የተጻፉትን ፡ መንገዶች ፡ አጥብቆ ፡ ቢከተል ፡ ጎይሉና ፡ ሀብቱ ፡ እያደገ ፡ እንዲሄድ ፡ የታወቀ ፡ ነው ።

እንሆም ፡ በብዙ ፡ ድካም ፡ ተለቅሞ ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ ሳያበስል ፡ ወይም ፡ ሳያሞቅ ፡ ነዶ ፡ ያለቀ ፡ ዕንጨት ፡ በከንቱ ፡ መጥ

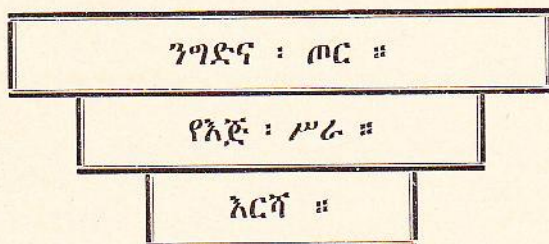
ፋቱ ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ የማይሠራ ፡ ሰው ፡ የበላው ፡ እኸል ፡ በከንቱ ፡ ይጠፋል ። በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ያ ፡ ከጥር ፡ ፲፱፻፬ ፡ ዓ፡ም፡እስከ ፡ ጥር ፡ ፲፱፻፭ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት፡ድረስ፡ከኢትዮጵያ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ የሄደ ፡ ቆዳ ፡ ሳይሠራ ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ ያሳዝናል ። ሳይሠራም ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ ያወጣው ፡ ዋጋ ፡ በፈረሱላ ፡ ፲፫ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ብናስበው ፡ የዋጋው ፡ ድምር ፡ ፻፴፱ሺ ፡ ፬፻፹፯ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ሆነ ። በኢትዮጵያ ፡ ደኅና ፡ ሆኖ ፡ ተሠርቶ ፡ ቢሆን ፡ ግን ፡ እጅግ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያንስ ፡ ፈረሱላው ፡ ፱ ፡ ብር ፡ ያወጣ ፡ ነበር ፡ ማለት ፡ ነው ። በዚያ ፡ ጊዜ ፡ የሄደው ፡ ቆዳ ፡ በዚህ ፡ ሒሳብ ፡ የዋጋው ፡ ድምር ፡ ፲ ፡ ሚሊዎን ፡ ፸፬ሺ ፡ ፱፻፶ ፡ ብር ፡ ይሆን ፡ ነበር ። ይህም ፡ ሆኖ ፡ ቢሆን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በዚያ ፡ ዓመት ፡ የበላው ፡ እኸል ፡ እንኳን ፡ ሊጠፋ ፡ ሥራ ፡ ሁኖ ፡ ተሸጦ ፡ ትርፍ ፡ ጨምሮ ፡ ይመለስ ፡ ነበር ። ካገር ፡ የሚገኝ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ተሠርቶ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ሲወጣ ፡ ሕዝቡ ፡ የበላውን ፡ ምግብ ፡ ጨምሮ ፡ ይሄዳል ። ሁሉም ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ተያይዘው ፡ ሄደው ፡ ዋጋ ፡ ያወጣሉ ። የተበላውም ፡ እኸል ፡ ፍጉ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ይቀራል ። በተሠራውም ፡ ዕቃ ፡ ውስጥ ፡ የሄደው ፡ ፍግ ፡ ዋጋ ፡ ያወጣል ። ስለዚህም ፡ በሥራ ፡ በሠለጠነ ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ማናቸውም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ የተደከመበት ፡ ነገር ፡ ቢበላም ፡ ባይበላም ፡ ጠፍቶ ፡ አይቀርም ። ወደ ፡ ፊት ፡ መንግሥቱ ፡ የበለጠ ፡ ሀብትና ፡ ኀይል ፡ እንዲያገኝ ፡ ይረዳል ፡ እንጂ ፡ ደግሞም ፡ እንደዚሁ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የተደከመበት ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ዋጋ ፡ ሳያወጣ ፡ የፊት ፡ የፊቱ ፡ ወዲያው ፡ የሚባክንበት ፡ መንግሥት ፡ ኀይልና ፡ ሀብት ፡ አይጨምርም ።

እንሆ ፡ ባጭሩ ፡ ባንድ ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ ሀብት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የሚያድግበትንና ፡ የሚያንስበትንም ፡ ምክንያት ፡ ባጭሩ ፡ ተረዳን ። የሕዝብ ፡ ሀብት ፡ የሚያንሰው ፡ በላተኛው ፡ ከሠራተኛው ፡ ሲበዛ ፡ ነው ። ሕዝቡም ፡ ዕውቀት ፡ በሌለው ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ የሕዝቡም ፡ ትዳር ፡ ቀጥሎ ፡ እንደ ፡ ተጻፈውና ፡ እንደ ፡ ተሳለው ፡ ነው ።

የመዝናኛው ፡ ሥዕል ፡ ምሳሌ ፡ ዕውቀት ፡ በሌለው ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ንግድና ፡ ጦርነት ፡ እየሰፋና ፡ እየታደሰ ፡ የእጅ ፡

ሥራ ፡ እየተናቀና ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ። መሬትም ፡ ከዚህ ፡
ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ምድረ ፡ በዳነት ፡ እየበዛበት ፡ የተመሠረ
ተው ፡ እርሻ ፡ አንሶ ፡ ከሁሉ ፡ በታች ፡ ሆኖ ፡ ይቀራል ። የሚያር
ሱትም ፡ ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡ ከሠራተኛው ፡ በላተኛው ፡
በዝቷልና ፡ ለሕዝቡ ፡ ምግብ ፡ ስላልበቃው ፡ ያ ፡ ዕውቀት ፡ የሌ
ለው ፡ መንግሥት ፡ ለሥራ ፡ ፈቶቹ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ምግብ ፡
ለማስመጣት ፡ ይሰናዳል ። ሀብቱና ፡ ኀይሉም ፡ እያነሰ ፡
ይሄዳል ።

አንደኛ ፡ ሥዕል ።

እንሆ ፡ የሁለተኛውም ፡ ምሳሌ ፡ የሀብትንና ፡ የዕውቀትን ፡
አቀለጣጠፍ ፡ ያሳየናል ።

ዕውቀት ፡ ባለው ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ግን ፡ መሠረቱ ፡
እርሻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ መሠረቱን ፡ እርሻን ፡ ያሰፋና ፡ የእጅን ፡ ሥራ ፡
አስከትሎ ፡ ንግድንና ፡ ጦርን ፡ እያሳነሰና ፡ እያጠበበ ፡ ይሄዳል ።
ስለዚህም ፡ ዕውቀት ፡ ባለው ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ሕዝ
ብ ፡ ዕውቀትና ፡ ሀብት ፡ እየጨመረ ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ መንግሥቱም ፡
የበለጠ ፡ ሀብትና ፡ ኀይል ፡ ያገኛል ። ሕዝቡ ፡ ሀብታምና ፡ ዕው
ቀተኛም ፡ በሆነ ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡ ግን ፡ የሕዝቡ ፡ ትዳር ፡
መሠረቱ ፡ እንደ ፡ ሰፋና ፡ እንዳማረ ፡ ሁለተኛው ፡ ሥዕል ፡ ያስረ
ዳናል ።

ሁለተኛ ፡ ሥዕል ።

ንግድና ፡ ጦር ።

የእጅ ፡ ሥራ ።

እርሻ ።

እነዚህም ፡ ሁለት ፡ ሥዕሎች ፡ ያሜሪካው ፡ ሊቅ ፡ ካሪ ፡ ከጸፈው ፡ መጽሐፍ ፡ የተቀዱ ፡ ናቸውና ፤ ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ መንግሥት ፡ እንደ ፡ ምን ፡ ትንሽ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ጥንካሬ ፡ እንደሌለው ፡ ደግሞ ፡ ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ አግኝቶ ፡ በየሥራው ፡ ሲሠለጥን ፡ መሠረቱ ፡ ሰፍቶ ፡ እንዲበረታ ፡ ይገልጹልናል ። እንግዲህም ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ክፍል ፡ ሳንሻገር ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ያጠናናቸውን ፡ ሁሉ ፡ ባጭር ፡ ቃል ፡ በታናናሽ ፡ ባሥር ፡ ክፍሎች ፡ እንደገማቸው ።

መዝናኛ ፤ ሰው ፡ የተፈጠረ ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ ለመሆን ፡ ነበረ ። ነገር ፡ ግን ፡ በመዝናኛ ፡ ጥቂት ፡ ራሱን ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የሚበቃ ፡ መሣሪያ ፡ የለውምና ፤ የምድር ፡ ተገዥ ፡ ሆነ ።

ሁለተኛ ፤ በኋላ ፡ ግን ፡ ዕውቀት ፡ ስላገኘ ፡ ተባዛ ፤ ተባበረም ።

ሦስተኛ ፤ በዝቶ ፡ ከተባበረም ፡ ዘንድ ፡ ሥራውን ፡ ተከፋፍሎ ፡ የሠራውን ፡ ሥራ ፡ እንደየሥራው ፡ መጠን ፡ መለዋወጥ ፡ ዝመረ ፤ ዋጋ ፡ ማለት ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ነው ፡ እንዳልነው ፡ ሁሉ ።

አራተኛ ፤ ሀብት ፡ ማለት ፡ የዓለም ፡ ጌትነት ፡ መለኪያ ፡ ነው ። ሰው ፡ ግን ፡ ምንም ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለማግኘት ፡ ቢችል ፡ አንቀሳቅሶ ፡ ከማጋጠም ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ዐቅም ፡ እንደሌለው ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ። ሁሉንም ፡ የምትሰጥ ፡

መሬት ፡ ናት ። ማንቀሳቀስና ፡ ማጋጠም ፡ ግን ፡ የሚሆነው ፡ በሥራ ፡ ብቻ ፡ ነውና ፤ ሀብት ፡ ማለት ፡ የተከማቸ ፡ ሥራ ማለት ፡ ነው ።

አምስተኛ ፤ ማንኛውም ፡ የተሠራ ፡ ሥራ ፡ ከኋላ ፡ የሚከተለውን ፡ ሥራ ፡ ያቀላል ። ማንኛውንም ፡ ሀብት ፡ የበለጠ ፡ ሀብት ፡ ይከተለዋል ። በመዠመሪያ ፡ ግን ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ እጅግ ፡ ያስቸግራል ። ኸምርም ፡ የሌለው ፡ ሥራ ፡ ፍጻሜ ፡ አያገኝም ። ሀብትም ፡ ሳይዠመር ፡ አያድግም ። ስለዚህም ፡ ኸምሩ ፡ ወዲያው ፡ ወዲያው ፡ ሲጠፋ ፡ አንዳች ፡ ሥራ ፡ አይጠራቀምም ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ዕውቀት ፡ በሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ በላተኛው ፡ ከሠራተኛው ፡ ይበዛልና ፤ አንዳችም ፡ የተሠራ ፡ ነገር ፡ አይከማችም ። እንደዚህም ፡ ያለው ፡ ሕዝብ ፡ ከድኸነት ፡ አይወጣም ።

ስድስተኛ ፤ የሕዝብ ፡ ሀብት ፡ የሚሰፋው ፡ ሕዝቡ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ሁሉ ፡ ለመሥራት ፡ ሥራውን ፡ በብዙ ፡ ተካፍሎ ፡ የተለዋወጠ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ የተራራቁ ፡ እንደ ሆነ ፡ ግን ፡ እስኪገናኙ ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ ይባክንባቸዋል ። የሚያገናኛቸውም ፡ ነጋዴ ፡ ከሆነ ፡ ከየድካማቸው ፡ ከፍለው ፡ ይሰጡታል ። ስለዚህም ፡ የድካማቸውን ፡ ሙሉ ፡ ዋጋ ፡ አያገኙም ። ከንቱ ፡ ድካም ፡ ሲበዛባቸው ፡ ልባቸው ፡ ይሰንፋል ። በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚሠራ ፡ ሥራ ፡ ጥቂት ፡ ነውና ፤ ያገሩ ፡ ሀብት ፡ አያድግም ። ይልቁንም ፡ ድኸነት ፡ እየሰፋና ፡ እየተጫነ ፡ ይሄዳል ።

ሰባተኛ ፤ ስለዚህም ፡ የድካማቸውን ፡ ፍሬ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ እንዲቃረቡ ፡ መንግሥት ፡ መጣር ፡ ይገባዋል ። ይህም ፡ ማቃረብ ፡ የሚሆነው ፡ በመንገድና ፡ በምድር ፡ ባቡር ፡ ነው ። ባንድ ፡ መንግሥትም ፡ ውስጥ ፡ ካንዱ ፡ አውራጃ ፡ ወዳንዱ ፡ አውራጃ ፡ የሚመላለስ ፡ ዕቃ ፡ ሲቀረጥ ፡ ሠራተኞቹን ፡ እንደ ፡ ማራራቅ ፡ ያኽል ፡ ነውና ፤ ሕዝብንም ፡ መንግሥትንም ፡ ይጎዳል ።

ስምንተኛ ፤ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡርም ፡ ጥቅም ፡ የሚሆነው ፡ የሥራ ፡ ማሰልጠኛ ፡ የትምርት ፡ ቤቶች ፡ በያይነቱ ፡ ሲሠሩና ፡ ማንኛውም ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ እንደሚቻል ፡ መጠን ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ እንዲበጅ ፡ መንግሥትም ፡ ሲጥርበት ፡ ነው ። በዚሁም ፡ ጥረቱ ፡ ዋና ፡ አጋዥ ፡ የሚሆነው ፡ የተደላደለ ፡ የጉምሩክ ፡ ደንብ ፡ ነው ። በቀረጥ ፡ የሚገባ ፡ ገንዘብ ፡ ቢበዛ ፡ ለመንግሥት ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ፤ ዋና ፡ ጥቅሙ ፡ ያገሩ ፡ ገባር ፡ ሀብት ፡ ጥቅም ፡ ነው ። የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚያመጣ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ፍጹም ፡ ድኻ ፡ ነው ። ገበያው ፡ ርቆበት ፡ ዕቃውን ፡ ለሚያመጣለት ፡ ነጋዴ ፡ ዕቃው ፡ በውነት ፡ ከሚያወጣው ፡ ዋጋ ፡ ብዙ ፡ አብልጦ ፡ ይሰጣል ።

ዘጠነኛ ፤ በእንደዚህ ፡ ያለውም ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ የባላገሩ ፡ ጥቅም ፡ እያነሰ ፡ ይሄዳል ፤ መሬቱም ፡ ይረከሳል ። በጥቂቶችም ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይገባል ። መሬቱም ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ከገባ ፡ ሕዝብ ፡ በጣም ፡ ይደኽያል ። ሕዝቡ ፡ በያይነቱ ፡ ሥራ ፡ ባልሠለጠነም ፡ አገር ፡ ለባላገሩ ፡ ቢያበድሩት ፡ ይጎዳዋል ፡ እንጂ ፡ አይጠቅመውም ።

ዐሥረኛ ፤ የመንግሥት ፡ መሠረት ፡ እርሻ ፡ ነው ። ባለእርሻ ፡ የሚያገኘው ፡ ጥቅም ፡ ሲያንስ ፡ የመንግሥት ፡ መሠረት ፡ አይጠናም ። ባለእርሻ ፡ ሲጠቀም ፡ ግን ፡ መንግሥትም ፡ ይጠነከራልና ፡ ይበረታል ።

፰ኛ ፡ ምዕራፍ ።

እስኪ ፡ የለውጥን ፡ አገባብ ፡ ምን እንደሆነ እንመለስና ፡ እንመርምር ። እንሆ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ትልቁም ፡ ትንሹም ፡ ቢሆን ፡ ብርን ፡ ሲያገኛት ፡ ደስ ፡ ይለዋል ። ማንኛቸውም ፡ ሰው ፡ ጌታ ፡ መሆኑን ፡ ሊያስታውቅ ፡ ብርን ፡ ያከማቻል ። እኛም ፡ ጌትነቱን ፡ ስናደንቅለት ፡ እገሌ ፡ እኮ ፡ ብር ፡ መልቶታል ፡ እያልን ፡ እናወራለን ። ድኻ ፡ የሆነ ፡ ሰው ፡ ደግሞ ፡ ያየን እንደሆነ ፡ እገሌ ፡ አንድም ፡ ብር ፡ የለው ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ አንድም ፡ ተሙን ፡ የለውም ፡ እንላለን ። ደግሞ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ባለው ፡ ድካሙ ፡

ብርን ፡ ለማግኘት ፡ ይጥራል ። አንዱም ፡ በእውነተኛ ፡ መንገድ ፡ አንዱም ፡ በጉቦ ። ማለት ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ብርን ፡ የሚፈልግበት ፡ መንገድ ፡ ምንም ፡ ቢለያይ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በዚያው ፡ በሚፈልግበት ፡ መንገድ ፡ ብዙም ፡ ብር ፡ ቢያገኝ ፡ በቃኝ ፡ አይልም ። የገንዘብ ፡ ፍቅር ፡ አድርጎታልና ፡ ብርን ፡ የሚጠላ ፡ ሰው ፡ የለም ። ሰውም ፡ ሁሉ ፡ ብር ፡ እንዳይበላ ፡ እንዳይቈረጠም ፡ ተበጥብጦም ፡ እንዳይጠጣ ፡ ተለብሶም ፡ እንዳይሞቅ ፡ እያወቀ ፡ ብዙ ፡ ድካም ፡ ደክሞ ፡ ያለውንም ፡ ዕቃ ፡ ሰጥቶ ፡ ብር ፡ ቢያገኝ ፤ እጅግ ፡ ደስ ፡ ይለዋል ፤ ሌላ ፡ ዋጋም ፡ አይፈልግም ። ከብር ፡ ግን ፡ ደግሞ ፡ ወርቅ ፡ ይወደዳል ። ዳሩ ፡ ግን ፡ ምክንያት ፡ የሌለው ፡ ነገር ፡ የለም ። ስለዚህም ፡ ደግሞ ፡ ብርና ፡ ወርቅን ፡ የዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ ሁሉ ፡ ይህን ፡ ያኽል ፡ የሚወዷቸው ፡ ምክንያት ፡ ይኖረዋልና ፡ ይህ ፡ ምክንያት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንመርምር ።

ሰው ፡ የተፈጠረ ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ ሆኖ ፡ በዓለም ፡ ሊኖር ፡ ነበረ ። በመዝናኛው ፡ ጥቂት ፡ ራሱን ፡ ስለ ፡ ነበረ ፡ ይህንን ፡ ጌትነት ፡ ለማግኘት ፡ የሚበቃ ፡ ዐቅም ፡ አላገኘም ። በኋላ ፡ ግን ፡ እየተባዛ ፡ መሬትንም ፡ አሸንፋለሁ ፡ ሲል ፡ ተባብሮ ፡ ሥራውንም ፡ ተከፋፍሎ ፡ በየባሕሪው ፡ ሞያ ፡ ሞያውን ፡ ያዘ ። ሥራውን ፡ መከፋፈሉ ፡ ግን ፡ ከየሠራው ፡ ሥራ ፡ ከራሱ ፡ የተረፈውን ፡ እንዲለዋወጥ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ መሬትን ፡ ለመቈፈር ፡ ዶማ ፡ ዛፍንም ፡ ለመቀረጥ ፡ መጥረቢያ ፡ ወጥንም ፡ ለማብሰል ፡ ማንኛውንም ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ ድስት ፡ እንዲሁም ፡ ለወጥ ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ መሣሪያ ፡ እንዲያስፈልግ ፡ የግድ ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ። የለውጥም ፡ መሣሪያ ፡ ባይኖር ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የሠራውን ፡ ሥራ ፡ እስኪለዋወጥ ፡ ድረስ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ማንኛውም ፡ የሰው ፡ ሥራ ፡ ሁሉ ፡ አይፋጠንም ፡ ነበር ። ሰውም ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ አግኝቶ ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ ለመሆን ፡ አይችልም ፡ ነበር ።

እንሆን ፡ በያንዳንዱ ፡ ቦታ ፡ ሁሉ ፡ ላይ ፡ ለያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የሚያስፈልግ ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ አይገኝም ። እስቲ ፡ አሁን ፡ ለምሳሌ ፡ ባለበርበሬና ፡ ባለጤፍ ፡ ባንድ ፡ መንደር ፡ ውስጥ ፡ አጠገብ ፡

ላጠገብ ፡ ከኖሩ ፡ ዘንድ ፡ ባለበርበሬው ፡ ጤፍን ፡ ሲፈልግ ፡ ባለ
 ጤፍ ፡ በርበሬ ፡ የፈለገ ፡ እንደሆነ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ባይኖር ፡
 ያለችግር ፡ መለዋወጥ ፡ ይሆንላቸዋል ። ነገር ፡ ግን ፡ ባለበርበሬው ፡
 ጤፍን ፡ ሲፈልግ ፡ ባለጤፉ ፡ የሚፈልገው ፡ አቡጅዲድ ፡ እንደ ፡
 ሆነ ፡ እነዚህ ፡ ሁለት ፡ ጎረቤቶች ፡ አንድ ፡ የሚያስማማቸው ፡
 የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ባይኖር ፡ ሊስማሙ ፡ አይሆንላቸውም ።
 እንግዲህ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ባይኖር ፡ ባለበርበሬው ፡ አጠገ
 ቡ ፡ ያለውን ፡ ጤፍ ፡ እሸምታለሁ ፡ ሲል ፡ በርበሬውን ፡ ይዞ ፡
 አቡጅዲድ ፡ የሚሸጠውን ፡ ሊፈልግ ፡ ይሄዳል ። ባለአቡጅዲ
 ዱንም ፡ ነጋዴ ፡ ካገኘ ፡ በኋላ ፡ ምናልባት ፡ ነጋዴው ፡ ደግሞ ፡
 እንዲህ ፡ ይለው ፡ ይሆናል ፤ ወንድሜ ፡ ሆይ ፡ በከንቱ ፡ መድከ
 ምኸ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝነኛል ። የኔን ፡ አቡጅዲድ ፡ ከፈለግኸ ፡
 ዘንድ ፡ ለጨው ፡ ነውና ፡ እምሸጠው ፡ ጨው ፡ እንዳለኸ ፡ አም
 ጣና ፡ ውሰድ ፡ ይለው ፡ ይሆናል ።

እንሆን ፡ ያ ፡ ባለበርበሬውም ፡ ሰው ፡ ጨው ፡ የሚሸጠውን ፡
 ነጋዴ ፡ ፈልጎ ፡ አግኝቶ ፡ ለውጠኝ ፡ ቢለው ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡
 ይመልስለት ፡ ይሆናል ፤ እኔ ፡ በርበሬ ፡ መልቶኛል ፡ አሁንስ ፡
 የጎደለኝ ፡ ብረት ፡ ድስት ፡ ብቻ ፡ ነው ፤ ብረት ፡ ድስት ፡
 እንዳለህ ፡ አምጣልኝና ፡ ጨው ፡ ልስጥኸ ፡ ይለዋል ። ነገሩም ፡
 ሁሉ ፡ እንደዚህ ፡ ባለበርበሬው ፡ ከጎረቤቱ ፡ ያለውን ፡ ጤፍ ፡
 ለመሸመት ፡ ሲል ፡ መከራው ፡ ሊበዛበት ፡ ነበርና ፡ በመካከል ፡
 ሲዞር ፡ የፈለገውንም ፡ ሳያገኝ ፡ አለጊዜው ፡ ወይ ፡ ሞቶ ፡ ይቀር ፡
 ነበረ ። ደግሞ ፡ የግድ ፡ ካልሆነበትም ፡ በቀር ፡ ሁለተኛ ፡ ማንኛ
 ውንም ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ ሊለዋወጥ ፡ አይከፈልም ፡ ነበር ።
 ከመለዋወጡም ፡ የተነሣ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ለየብቻው ፡ እየ
 ሆነ ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ሊሠራ ፡ ነበር
 ና ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ዐቅም ፡ አንሶት ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ የምድር ፡
 ሎሌ ፡ ሁኖ ፡ ሊኖር ፡ ነበር ።

እንሆን ፡ የዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ ሁሉ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ከጥንት ፡
 ዝምረው ፡ ተረድተውት ፡ የሚስማሙበትን ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡
 የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ አውጥተው ፡ ሲገበያዩበት ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡
 የዓለም ፡ ታሪክ ፡ ያስረዳናል ።

የዱሮ ፡ ዘመን ፡ ግሪኮች ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያቸው ፡ ከብት ፡ ነበረ ። ከብትንም ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ያደረጉት ፡ ካንድ ፡ ቦታ ፡ ወዳንዱ ፡ ቦታ ፡ ለማንቀሳቀስ ፡ የሚመችና ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የሚቀበለው ፡ ዕቃ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ነው ። እንግሊዞችም ፡ የዱሮ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያቸው ፡ ከብትና ፡ ባሪያ ፡ ነበረ ። የቀሩትም ፡ አንዳንዶቹ ፡ ሕዝቦች ፡ በዓሣና ፡ በትንባዥ ፡ የሚያስፈልጋቸውን ፡ ዕቃ ፡ ሲገዛዙ ፡ ነበር ። በሀገራችንስ ፡ ቢሆን ፡ እስከ ፡ ቅርብ ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ዋናው ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያችን ፡ ጨው ፡ አልነበረምን ፤ ይህ ፡ የተጠራው ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሁሉ ፡ ግን ፡ የማይመች ፡ ሆኖ ፡ ነበር ። ከብትና ፡ በሬው ፡ ሲከሳ ፡ ወይም ፡ በበሽታ ፡ ሲሞት ፡ ትንባዥውና ፡ ዓሣውም ፡ ሲበላሽ ፡ ጨውም ፡ ጥቂት ፡ ውሃ ፡ የነካው ፡ እንደሆነ ፡ ሲጃጃና ፡ ሲወረዝ ፡ ለመለወጥ ፡ ለየሰው ፡ ሁሉ ፡ እጅግ ፡ ጉዳት ፡ ነበረበት ። ይህንንም ፡ የኋላ ፡ ጉዳቱን ፡ እየፈራ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡ ካልቸገረው ፡ በቀር ፡ ለለውጥ ፡ ይሆነኛል ፡ ብሎ ፡ ደክሞ ፡ ያገኘውን ፡ ዕቃ ፡ ሰጥቶ ፡ ሊገዛቸው ፡ ፈቃድ ፡ አልነበረውም ። ብረትና ፡ መዳብም ፡ ከታወቁ ፡ በኋላ ፡ መሣሪያዎች ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ ታይተው ፡ ከላይ ፡ በተጠሩት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ፈንታ ፡ ገቡ ። ዳሩ ፡ ግን ፡ ብረትና ፡ መዳብም ፡ ቢሆኑ ፡ እየዛጉና ፡ እየተበላሹ ፡ እንቢ ፡ አሉ ። ወዲያውም ፡ ከመሬት ፡ ውስጥ ፡ የሚወጡበት ፡ ብልኅት ፡ ከታወቀ ፡ በኋላ ፡ እጅግ ፡ በረከቱ ። ያለብዙ ፡ ድካም ፡ ይገኙ ፡ ዝመሩ ፤ በጣምም ፡ ረከሱ ። ከመርከሳቸውም ፡ የተነሣ ፡ ለያንዳንዱ ፡ ነገር ፡ መግዣ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ብረት ፡ ወይም ፡ መዳብ ፡ ሸክሙ ፡ እየበዛና ፡ እየከበደ ፡ ካንዱ ፡ ቦታ ፡ ወዳንዱ ፡ ቦታ ፡ ለማንቀሳቀስ ፡ የማይመች ፡ የማይቻል ፡ ሆነ ። ስለዚህም ፡ ለሸክም ፡ የማይከብዱ ፡ ካንዱም ፡ ቦታ ፡ ወዳንዱ ፡ ቦታ ፡ ያለብዙ ፡ ድካም ፡ የሚላኩ ፡ የማይዝጉና ፡ የማይበላሹ ፡ ሌሎች ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ተገኙ ። በመላውም ፡ ዓለም ፡ ታውቀው ፡ ተለመዱ ። እነሱም ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ናቸው ፤ የመላውም ፡ ዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ ምንም ፡ ተሰብስበው ፡ ተማክረው ፡ ባይዋዋሉ ፡ በዘመናት ፡ ብዛት ፡ ለምደዋቸው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎቻቸው ፡ እንዲሆኑ ፡ ተስማምተውባቸዋል ። ስለዚህም ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የተወደዱበት ፡ ዋናው ፡ ምክንያት ፡

የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡ ነው ። ሰው ፡ ሁሉ ፡ ብርን ፡ ሲፈልግ ፡ ብርን ፡ ራሱን ፡ አይደለም ፤ ያንን ፡ በብር ፡ የሚለወጠውን ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ሲፈልግ ፡ ነው ፡ እንጂ ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በዘመናት ፡ ብዛት ፡ የተስማማባቸው ፡ ምልክቶች ፡ ናቸው ።

እንሆ ፡ አንድ ፡ የበርኖስ ፡ ሰፊ ፡ ጤናን ፡ ከተቀበለ ፡ በኋላ ፡ ላንዱ ፡ አራሽ ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ ምልክት ፡ ሰጥቶ ፡ ይህንን ፡ ምልክት ፡ ይዘኸ ፡ ሄደኸ ፡ ከሚሰጥ ፡ በርኖስ ፡ ተቀበለ ፡ ብሎ ፡ እንደሚፈቅድለት ፤ እንዲሁም ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ ተቀብሎ ፡ ብር ፡ የሚሰጥ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ከፈቀደኸው ፡ ቦታ ፡ ሄደኸ ፡ የፈለግኸውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በዚህ ፡ ምልክት ፡ ተቀበለ ፡ ብሎ ፡ ብርን ፡ ለተቀበለ ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ፈቀደለት ፡ ያኸል ፡ ነው ። ብርና ፡ ወርቅን ፡ እንደ ፡ ምልክት ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ የትም ፡ አገር ፡ በሄድ ፡ የፈለገውን ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ይለውጥበታል ። ብርና ፡ ወርቅን ፡ ስለ ፡ ምልክት ፡ ተቀብሎ ፡ ስንት ፡ እንደሚሰጥ ፡ የተወሰነ ፡ ነውና ፤ ማንም ፡ ሰው ፡ ብርና ፡ ወርቅን ፡ ሲቀበል ፡ ደክሞ ፡ ካገኘው ፡ ዕቃ ፡ ስንት ፡ እንደሚሰጥ ፡ አይጠፋውም ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ ምንም ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ በሆኑ ፡ እንደ ፡ ሌላው ፡ ለኑሮ ፡ የሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከመሬት ፡ የሚወጡት ፡ በድካም ፡ ነው ። ይልቁንም ፡ ብርና ፡ ወርቅን ፡ ለመቀበል ፡ የሚደክመው ፡ ድካም ፡ ከሌላው ፡ ድካም ፡ ሁሉ ፡ ይበልጣል ። ከዚህ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ምልክት ፡ እንዲሆኑት ፡ ብርንና ፡ ወርቅን ፡ የፈለገ ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ተደክመባቸው ፡ መጠን ፡ የሠራውን ፡ ወይም ፡ ያለውን ፡ ዕቃ ፡ ይሰጥባቸዋል ። ዋጋ ፡ ማለት ፡ የሥራ ፡ መለኪያ ፡ ነውና ፤ ብርና ፡ ወርቅም ፡ ካንዱ ፡ እጅ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ ሲያልፉ ፡ እንደ ፡ ተደክመባቸው ፡ መጠን ፡ ዋጋ ፡ እየተሰጠ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ እንደ ፡ ሌላው ፡ ምልክት ፡ ሁሉ ፡ የሚሳቱ ፡ ምልክቶች ፡ አይደሉም ። እነዚህም ፡ ሁለቱ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ባይኖሩ ፡ ሰው ፡ ምድርን ፡ አሸንፎ ፡ ጌታዋ ፡ ለመሆን ፡ አይችልም ፡ ነበር ። መርከብ ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ጋሪ ፡ ምንም ፡ የተመሰገኑ ፡ የሕዝብ ፡ ማቃረቢያ ፡ መሣሪያዎች ፡ ቢሆኑ ፡ ምንም ፡ ፍጥነት ፡ ቢያበዙ ፡ እንደ ፡ ብርና ፡ እንደ ፡ ወርቅ

ቅ ፡ አያቃርቡም ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ አውራው ፡ የሚመሰገኑ
በት ፡ ምክንያት ፡ በብዙ ፡ ትንንሽ ፡ ክፍሎች ፡ እየተከፋፈሉ ፡
ሰው ፡ ከየሥራው ፡ ትንንሽ ፡ ክፍል ፡ በነሱ ፡ አማካይነት ፡ እንዲ
ለዋወጥ ፡ ስለ ፡ አደረጉ ፡ ነው ። እስቲ ፡ አሁን ፡ ከገበያ ፡ ሄደን ፡
ባንድ ፡ ተሙን ፡ ዳቦ ፡ ስንገዛ ፡ የስንት ፡ ሰዎች ፡ የድካማቸውን ፡
ትንንሽ ፡ ክፍል ፡ መግዛታችን ፡ ነው ። ያንድ ፡ ተሙን ፡ ዳቦ ፡
የሚጋገረው ፡ ካራሹ ፡ ከጎልጓዩ ፡ ካጫጁ ፡ ከወቂው ፡ ከጫኙ ፡
ከፈጫይቱ ፡ ምጣዱን ፡ ከሠራቸው ፡ የሸሽላ ፡ ሠሪ ፡ ከዕንጨት ፡
ለቃሚው ፡ ከብዙዎችም ፡ ሌሎች ፡ ሠራተኞች ፡ ብዙ ፡ ትንንሽ ፡
ድካም ፡ እየተከፈለ ፡ ተጠራቅሞ ፡ አይደለምን ፤ ባገራችን ፡ ብር ፡
ከታወቀ ፡ ብዙ ፡ ጊዜው ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ዛሬው ፡ አል
ተለመደም ፡ ነበር ። ዱሮ ፡ ከትልልቅ ፡ ለውጥ ፡ በቀር ፡ ትንንሽ ፡
ለውጥ ፡ እንዲለዋወጥ ፡ ሕዝቡን ፡ የሚያስችል ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ
ያ ፡ አልነበረምና ፤ የሚያስፈልገው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ መል
ቶ ፡ ሳለ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ሲቸገር ፡ ነበር ። ዱሮ ፡ ተሙን ፡
ሩብ ፡ አላድ ፡ ሳይለመዱ ፡ ጎመን ፡ እገዛለሁ ፡ የሚል ፡ ሰው ፡
አልነበረም ። ባንድ ፡ ሙሉ ፡ ብር ፡ ገዝቶ ፡ እንዳያስቀምጠው ፡
አንድ ፡ ቀን ፡ ሳያድር ፡ እንዲበሰበስ ፡ ዐወቀው ፤ ከብርም ፡ ባነ
ሰ ፡ ነገር ፡ እንዳይገዛው ፡ ከብር ፡ ያነሰ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡
አልነበረም ። ስለዚህ ፡ የዚያን ፡ ጊዜ ፡ ጎመን ፡ ሊበላ ፡ የፈለገ ፡
ሰው ፡ ወይም ፡ ለምኖ ፡ ወይም ፡ ዘርቶ ፡ አብቅሎ ፡ ነው ። ያለ
መነና ፡ ያልዘራ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ጎመንን ፡ አግኝቶ ፡ ለመብላት ፡
አይሆንለትም ፡ ነበር ። እንዲሁም ፡ የዚያ ፡ ጊዜ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡
መንገድ ፡ ሲሄድ ፡ ሥንቁን ፡ ተሸክሞ ፡ ከቤቱ ፡ ካልተነሣ ፡ በቀ
ር ፡ መከራውና ፡ ችጋሩ ፡ ይበዛበት ፡ ነበር ። ለብዙ ፡ ቀን ፡ የሚያ
ስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ካልሸመተ ፡ በቀር ፡
የዕለት ፡ ምግቡን ፡ የሚያገኝበት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ አልነበረ
ም ። ዛሬ ፡ ግን ፡ ለጊዜው ፡ የሚበቃውን ፡ በተሙን ፡ እየገዛ ፡
ማንም ፡ ሰው ፡ ቢሆን ፡ መንገድ ፡ ሲወጣ ፡ አይቸገርም ። ባላገ
ሩም ፡ ዱሮ ፡ ለማኙ ፡ መንገደኛ ፡ ሲበዛበት ፡ ሲመረር ፡ የነበረ
ው ፡ ዛሬ ፡ ባጠገቡ ፡ የሚሄደው ፡ መንገደኛ ፡ ሲያንስ ፡ ያዝናል ።
ተሙን ፡ ሩብ ፡ አላድ ፡ ከታወቁ ፡ በኋላ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡
ርስ ፡ በርሱ ፡ ይጠቃቀም ፡ ዝመር ፤ ነቃም ። ስለዚህም ፡ የለው

ጥ ፡ መሣሪያውን ፡ በትንንሽ ፡ ክፍሎች ፡ ከፍለው ፡ ትንንሾቹን ፡ ክፍሎች ፡ ባገራቸው ፡ ሕዝብ ፡ ውስጥ ፡ እንዲለመዱ ፡ ስላደረጉ ፡ ለዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ ትልቅ ፡ ምስጋና ፡ ይገባቸዋል ። እውነት ፡ ነው ፤ የዛሬው ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያችን ፡ የተደላደለ ፡ መሠረት ፡ የለውምና ፡ ሕዝቡ ፡ ብዙ ፡ ይጎዳበታል ። የሚጎዳበትንም ፡ ምክንያት ፡ ቁይተን ፡ እናስረዳለን ። ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ዝግግራው ፡ ዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ ናቸውና ፤ ለዚህም ፡ ምክንያት ፡ ተብሎ ፡ ምን ምን ፡ ቢሆን ፡ ለርሳቸው ፡ የሚገባው ፡ ምስጋና ፡ አይቀርም ።

እንሆ ፡ ማንኛውም ፡ ሕዝብ ፡ ከፍ ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ የሚደርስና ፡ ሀብት ፡ የሚያገኝ ፡ በውስጡ ፡ ያሉት ፡ የያይነቱ ፡ ዕቃ ፡ ሠራተኞች ፡ በቶሎ ፡ እየተገናኙ ፡ የተለዋወጡ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ካነሰ ፡ ዘንድ ፡ ግን ፡ የምድር ፡ ባቡርና ፡ መንገድ ፡ ምንም ፡ ቢበዙ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ አይሆኑም ። የዚህ ፡ ዓለም ፡ ሕዝቦች ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎቻቸው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ሆኑ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ያነሰበት ፡ ሕዝብ ፡ ከፍ ፡ ወዳለው ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ ደርሶ ፡ ሀብታም ፡ ሊሆን ፡ አይችልም ። እንሆ ፡ ነገሩ ፡ እንደተገለጠልን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ላንድ ፡ ሕዝብ ፡ ሀብትም ፡ የሚሆኑት ፡ የሚበሉና ፡ የሚቆረጠሙ ፡ ሆነው ፡ አይደለም ። ሕዝቡ ፡ የሠራውን ፡ ሥራ ፡ ሲለዋወጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ስለ ፡ ሆኑት ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ይህንንም ፡ ካወቅን ፡ ዘንድ ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ እነዚህ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ በእንዴት ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ እንዲበዙ ፡ በእንዴትስ ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ እንዲያንሱ ፡ እንመርምር ።

፱ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ወዳንዱ ፡ አገር ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ከገባ ፡ በኋላ ፡ ከሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ከብሩና ፡ ከወርቁ ፡ የሚያገኝበትና ፡ የሚያጣበት ፡ መንገድ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነውና ፡ ተቁጥሮ ፡ አይጨረስልንም ፤ ደግሞ ፡ በሒሳባችን ፡ አይገባም ። ወዳንድ ፡ መንግሥት ፡ አገር ፡ የሚመጣው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚበዛበትና ፡ የሚያንስበት ፡ ምክንያት ፡ ግን ፡ ታውቆ ፡ የተለየ ፡ ነው ። ይህ

ም ፡ ምክንያት ፡ በቶሎ ፡ እንዲገለጽልንና ፡ መሪ ፡ እንዲሆንን ፡ ቀጥሎ ፡ የተዳፈውን ፡ ቃል ፡ አጥብቀን ፡ እናስተውል ።

እንሆ ፡ ያለፋ ፡ ቆዳ ፡ የሚረክስ ፡ በከብት ፡ አራጁ ፡ ቤት ፡ ነው ። የሚከበረውም ፡ ከፋቂው ፡ ቤት ፡ ነው ። የለፋ ፡ ቁርበት ፡ ግን ፡ የሚረክሰው ፡ ከፋቂው ፡ ቤት ፡ ነው ። አራጁም ፡ ከፈለገው ፡ ዘንድ ፡ ብዙ ፡ ዋጋ ፡ ይፈጅበታል ። እንዲሁም ፡ ጥጥ ፡ ታርሶ ፡ በበቀለበት ፡ አገር ፡ ርካሽ ፡ ነው ። ወደ ፡ ሸማኔው ፡ ሲደርስ ፡ ግን ፡ ይከበራል ። ሸማ ፡ ግን ፡ በርካሽ ፡ ዋጋ ፡ የሚገኝ ፡ ከሸማኔው ፡ ቤት ፡ ነው ። ጥጡን ፡ ዘርቶ ፡ ላበቀለው ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ሸማው ፡ ውድ ፡ ይሆንበታል ። እንግዲህ ፡ ማናቸውንም ፡ ሌላ ፡ ዐይነት ፡ ዕቃ ፡ ብንመለከት ፡ ዕቃው ፡ ሁሉ ፡ አጠቃቀሙ ፡ ወደ ፡ ታወቀበት ፡ ቦታ ፡ ይሄዳል ። አጠቃቀሙ ፡ ግን ፡ በዚያው ፡ በታወቀበት ፡ ቦታ ፡ ይረክሳል ። አጠቃቀሙ ፡ ወዳልታወቀበት ፡ ቦታ ፡ ሲደርስ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይከብራል ። እንግዲህ ፡ በምሳሌ ፡ ብንነጋገር ፡ ጥጥ ፡ እንዴት ፡ እንደሚጠቅም ፡ የሚያውቅበት ፡ ሸማኔ ፡ ነውና ፤ ጥጥ ፡ ሁሉ ፡ ዞሮ ፡ ዞሮ ፡ ወደ ፡ ሸማኔ ፡ ይሄዳል ። የጥጥም ፡ አጠቃቀም ፡ በሸማ ፡ ነው ። ሸማም ፡ የሚረክስ ፡ በሸማኔ ፡ ቤት ፡ ነው ። አጠቃቀሙን ፡ ሳያውቅበት ፡ ቀርቶ ፡ ጥጡን ፡ ወደ ፡ ዐዋቂው ፡ ሸማኔ ፡ በወሰደው ፡ ጊዜ ፡ እጥጥ ፡ ተካይ ፡ ቤት ፡ ተመልሶ ፡ ሲደርስ ፡ ሸማ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይከብራል ።

እንሆ ፡ የብርና ፡ የወርቅም ፡ ነገር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። የዕውቀታቸው ፡ ደረጃ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ሥራቸውም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሁኖ ፡ የሠሩትን ፡ ዕቃ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሕዝቦች ፡ ሥራ ፡ ከማያውቁ ፡ ሕዝቦች ፡ ይልቅ ፡ የለውጥን ፡ መሣሪያ ፡ አጠቃቀም ፡ ያውቁበታልና ፤ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ እየሰጡበት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ የሆነው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሁሉ ፡ ወደነሱ ፡ ይሄዳል ። ሲበደሩትም ፡ አጠቃቀሙን ፡ ስላውቁበት ፡ የብርና ፡ የወርቅ ፡ ወለድ ፡ በነሱ ፡ አገር ፡ ያንሳል ። ሸማ ፡ በሸማኔ ፡ ቤት ፡ እንደሚረክሰው ፡ እንግዲህ ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ ሊሠራ ፡ የሚችል ፡ ሕዝብ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ርስ ፡ በራሱ ፡ ይለዋወጥበታል ፡ እንጂ ፤ ልለውጥበት ፡ ሲል ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ አይሰደውም ። ለጊዜውም ፡ ቢሰደው ፡ እን

ደ ፡ ቆዳ ፡ ሠም ፡ የዝኅን ፡ ጥርስ ፡ የመሰለውን ፡ ያልተሠራ ፡ ነገር ፡ ለመግዛት ፡ ነውና ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ዕቃ ፡ ከተሠራ ፡ በኋላ ፡ ለኑሮው ፡ የሚበቃውን ፡ ያኸል ፡ አስቀርቶለት ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ወዳልሠለጠነበት ፡ አገር ፡ ትርፉን ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ሰዶ ፡ ዕቃው ፡ ሳይሠራ ፡ የፈጀበትን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ይመልስበታል ።

ይኸውም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በያመቱ ፡ ያልተሠራ ፡ ቆዳ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ይሰዳል ። ያንዱም ፡ ፈረሱላ ፡ ቆዳ ፡ ዋጋ ፡ ባገራችን ፡ እስከ ፡ ፲፫ ፡ ብር ፡ ነው ። ይህን ፡ ዐሥራ ፡ ሦስት ፡ ብር ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ እንዳይለዋወጥ በት ፡ በየሥራው ፡ ስላልሠለጠነ ፡ በሥራ ፡ የሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ የሠሩትን ፡ ዕቃ ፡ ሲገዛ ፡ ስለ ፡ ቆዳው ፡ ዋጋ ፡ የተቀበለውን ፡ ብር ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይመልስዋል ። አንድ ፡ ፈረሱላ ፡ ቆዳ ፡ ባዲስ ፡ አበባ ፡ ዋጋው ፡ ፲፫ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። እፈረንጅ ፡ አገር ፡ ሄዶ ፡ ተሠርቶ ፡ የተመለሰው ፡ ቆዳ ፡ ግን ፡ አንዱ ፡ ፈረሱላ ፡ እስከ ፡ ፻፪ ፡ ብር ፡ ድረስ ፡ ይሰጥበታል ። ስለዚህም ፡ የኤሮፓ ፡ ሰዎች ፡ ለቆዳ ፡ ሲሉ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሲሰጡት ፡ ቆዳው ፡ ከተሠራ ፡ በኋላ ፡ ለኑሮቹው ፡ የሚበቃውን ፡ አሠርተው ፡ የተረፈውን ፡ ቆርበት ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሰደው ፡ ያን ፡ በመዝመሪያ ፡ ያወጡትን ፡ ፲፫ ፡ ብር ፡ ይመልሱበታል ። ቆዳውም ፡ ራሱ ፡ ተሠርቶ ፡ በምትኩ ፡ እነቈጫ ፡ እነአቡጃዲ ድ ፡ ሌሎችም ፡ ዕቃዎች ፡ መጥተው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጣውን ፡ ብር ፡ ወደ ፡ ኤሮፓና ፡ ወደ ፡ አሜሪካ ፡ ይመልሱለታል ። እንሆ ፡ ሸማኔ ፡ ብር ፡ ሰጥቶ ፡ ካንድ ፡ ባላገር ፡ ጥጥ ፡ ቢገዛ ፡ ሸማውን ፡ ከሠራ ፡ በኋላ ፡ ለራሱ ፡ ትርፍ ፡ አስቀርቶ ፡ የቀረውን ፡ ሸማ ፡ ለባላገሩ ፡ ይሸጠዋል ። በዚህም ፡ ያ ፡ በመዝመሪያ ፡ ለጥጡ ፡ ዋጋ ፡ ያወጣው ፡ ብር ፡ ይመለስለታል ። በሕዝቦችም ፡ ትዳር ፡ እንዲሁ ፡ ነው ። በሥራ ፡ የሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ቢያወጡ ፡ ትርፍ ፡ ካገኙበት ፡ በኋላ ፡ ይመለስላቸዋል ። ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ሸማኔው ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ ትርፍ ፡ የሚገባለት ፡ ሸማውን ፡ የሠራበት ፡ ጥጥ ፡ ሳይገዛው ፡ የራሱ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ጥጡን ፡ ከውጭ ፡ ከገዛው ፡ ሸማውን ፡ ሠርቶ ፡ ሲሸጥ ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ የድካሙን ፡ ዋጋ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

እንዲሁም ፡ ያልተሠራውን ፡ ዕቃ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ እያስመጣ ፡
 ሠርቶ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ የሚሸጥ ፡ ሕዝብ ፡ የድካሙን ፡ ዋጋ ፡ ያገኛ
 ል ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ ትርፍ ፡ አይገባለትም ። ትጉ ፡ ሕዝብ ፡ ከሆነ ፡
 ዘንድ ፡ ግን ፡ በድካሙ ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ትልቅ ፡ ሊሆን ፡
 ይችላል ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ በዝተው ፡ የሚሄዱ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡
 ሳይገዛ ፡ ከመራቱ ፡ ውስጥ ፡ ያወጣውን ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ሠርቶ ፡
 ከሠራው ፡ ዕቃ ፡ ለኑሮው ፡ የሚበቃውን ፡ ያሽል ፡ አስቀርቶ ፡
 የተረፈውን ፡ ዕቃ ፡ ለውጭ ፡ ሕዝቦች ፡ ወደሚሸጥ ፡ አገር ፡ ነው ።
 ይህንን ፡ የሚያደርግ ፡ ግን ፡ አንድም ፡ ሕዝብ ፡ በኤሮፓ ፡ የለም ።
 እንደያገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ይነስ ፡ ይደግ ፡ እንጂ ፡ የኤሮፓ ፡ ሕዝቦች ፡
 ኑሯቸው ፡ ሁሉ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ያልተሠራውን ፡ ዕቃ ፡ እያስ
 መጡ ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ሠልጥኖ ፡ ቢሆን ፡ ግን ፡ እንደ ፡
 ኢትዮጵያ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚበዛበት ፡ አገር ፡ አልነበረም ።
 ባገራችን ፡ ሁሉ ፡ ነገር ፡ ሊበቅል ፡ ይችላል ፤ ሁሉ ፡ ነገር ፡
 ሊሠራ ፡ ይችላል ። የበቀለውና የተሠራውም ፡ ከሕዝብ ፡ ተርፎ ፡
 ብዙ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ወደ ፡ ሀገራችን ፡ ያመጣ ፡ ነበር ። ብርና ፡
 ወርቅም ፡ እየበዛ ፡ ቢሄድ ፡ መለዋወጡ ፡ እየፈጠነለት ፡ የኢት
 ዮጵያ ፡ ሰው ፡ በያዘው ፡ ሥራ ፡ ጠንክሮ ፡ እየሠራ ፡ እየተለዋ
 ወጠ ፡ እየተደጋገፈ ፡ ከፍ ፡ ያለውን ፡ የዕውቀት ፡ ደረጃ ፡ ለማ
 ግኘትና ፡ ብዙ ፡ ሀብት ፡ ለማከማቸት ፡ ይሆንለት ፡ ነበር ።

መንግሥቱም ፡ በርትቶ ፡ በዓለም ፡ ነገሥታት ፡ ፊት ፡ ያድ
 ግ ፡ ነበር ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ መፈለጉ ፡ እኮ ፡ ስለ ፡ መሣሪያነቱ ፡
 ነው ። የለውጥ ፡ መሣሪያም ፡ ባልበዛበት ፡ አገር ፡ ከሕዝቡ ፡
 አንዳንድ ፡ ሰው ፡ ከየሥራው ፡ የተረፈውን ፡ ለመለዋወጥ ፡ ይቸ
 ግረዋልና ፤ በየሥራው ፡ ሊሠለጥን ፡ አይችልም ። እንዲሁም ፡
 ደግሞ ፡ በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ሲያገ
 ኝ ፡ ሊለዋወጥበት ፡ አይችልምና ፤ የለውጡን ፡ መሣሪያ ፡ ለሚፈ
 ልጉት ፡ ሕዝቦች ፡ መልሶ ፡ ይሸጠዋል ። ስለዚህም ፡ ሕዝቡ ፡
 እንዲበለጽግና ፡ እንዲበረታ ፡ የሚፈልግ ፡ መንግሥት ፡ ከሁሉ ፡
 ነገር ፡ በፊት ፡ ለሕዝቡ ፡ ኑሮ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
 ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ እንዲሠራ ፡ መጣጣር ፡ ይገባዋል ። ይህንንም ፡

ካደረገ ፡ ዘንድ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ በዝተው ፡ ወዳገሩ ፡ እንዲገቡ ፡ ለት ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ በብዙ ፡ ቁጥር ፡ ከመርከብ ፡ ከምድር ፡ ባቡር ፡ ከጋሪ ፡ ከሌላም ፡ ነገር ፡ የበለጠ ፡ የለውጥ ፡ አፋጣኞች ፡ መሣሪያዎች ፡ ናቸውና ፤ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡ የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ እስኪለዋወጡ ፡ ድረስ ፡ በከንቱ ፡ የሚባክንባቸው ፡ ደካም ፡ እያነሰ ፡ ሠራተኞቹም ፡ በየያዙት ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ የሚተርፋቸው ፡ ጊዜ ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። የሚሠሩትም ፡ ትርፍ ፡ ሥራ ፡ ላገሩ ፡ ሀብት ፡ ጭማሪም ፡ ይሆናል ። ዕንጨት ፡ በሌለበት ፡ ቦታ ፡ መጥረቢያ ፡ አያስፈልግምና ፤ መጥረቢያው ፡ ወደ ፡ ተፈለገበት ፡ ቦታ ፡ ይሸጣል ። ዕንጨት ፡ ባለበት ፡ ቦታ ፡ ግን ፡ መጥረቢያ ፡ ይፈለጋል ። መጥረቢያውም ፡ ሲበዛ ፡ የሚቈረጠው ፡ ዕንጨት ፡ ይበዛል ። የብርና ፡ የወርቅም ፡ ነገር ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። እነዚህ ፡ ሁለት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ በያይነታቸው ፡ በሥራ ፡ ሠልጥነው ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ በማይለዋወጡ ፡ ሕዝቦች ፡ እጅ ፡ አይቀመጡም ። ወደሚፈለጉበት ፡ ቦታ ፡ ይሸጣሉ ፡ እንጂ ፤ በየሥራው ፡ በሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ እጅ ፡ ሲገቡ ፡ ግን ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ መለዋወጡን ፡ እያፋጠኑለት ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በየሥራው ፡ እንዲሠለጥንና ፡ የበለጠ ፡ ሀብት ፡ እንዲያገኝ ፡ ይረዳታል ።

እንሆ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ በምንስ ፡ ምክንያት ፡ እንዲያንሱና ፡ እንዲበዙ ፡ ተረዳነው ። እንግዲህም ፡ ሥራቸውን ፡ እንመርምር ።

፲ኛ ፡ ምዕራፍ ።

የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በያመቱ ፡ ከሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ የሚገዛው ፡ ዕቃ ፡ እንደ ፡ በዛ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ አስረድተናል ። ትርፉንም ፡ ዕቃ ፡ የገዛው ፡ በምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ብንመረምር ፡ ከውጭ ፡ ሕዝቦች ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ መበደሩን ፡ ተረዳነው ። እንግዲህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እንዳሁኑ ፡ መበደሩን ፡ ትቶ ፡ ለወደ ፡ ፊቱ ፡ የሚገዛውና ፡ የሚሸጠው ፡ ዋጋ ፡ ትክክል ፡ የሆነለት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይጠቀማልን ፤ ለዚህ ፡ ጥያቄ ፡ መልሱ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ነው ። እንደ ፡ ዛሬው ፡ ሁኔታ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሕዝቡ ፡ አይጠቀምም ።